

Västanfjärd BULLETTIN

Byatidning till boare och besökare – Kylälehti asukkaille ja kävijöille 2024 – Årgång / Vuosikerta 14

Segel & tradition Purjeet & perinteet s. 13

Redo för skolan Valmiina kouluun s. 16

Fisk med not Nuotalla kalaa s. 18

Det händer på Kalkholmen Kalkholmenilla Tapahtuu

29.6 Sommarfest
Kesäjuhla
Fisksoppa, musik
och program
Kalakeittoa, musiikkia
ja ohjelmaa

3.7 Vildrosornas natt
Villiruusujen yö
Baltic Gospel Singers
+ Kake & Co
Vänner och vildrostårta
Kohtaamisia ja kakkua

LEDAREN – PÄÄKIRJOITUS – Västanfjärd 2024

I samband med uppdateringen av sockenplanen kunde vi konstatera att Västanfjärdarna är nöjda i sina byar. Dels beror det på att orten är trygg, men ännu viktigare är möjligheterna att delta i gemenskapen, var och en enligt eget intresse. Ibland undrar man om här finns för många föreningar, men varje förening har sin inriktning och fyller ett behov för sina medlemmar.

Byrådet vill för sin del bidra till att Västanfjärd är trivsamt. Ett nygamalt koncept är det vi i år kallar sommarfest. Tanken är att, över en bit, mat träffa gamla och nya bekanta och samtidigt höra vad som är aktuellt i Västanfjärd. Eftersom befolkningen är som störst under sommaren

hoppas vi särskilt att de som vistas här enbart sommardagen här vägen får aktuell information, varvad med historiska återblickar. Mer om tillfället finns att läsa i detta blad.

Mats Nurmio
(MN/HS)

Sockenplanen visar ändå att Västanfjärd inte är färdigt, här finns många saker att förbättra - allt från kommunikationer och marknadsföring till boendemöjligheter, vassklippning och guidningar. Gällande det sistnämnda har vi just färdigställt en digital guide via plattformen Citynomadi, det lönar sig att bekanta sig med den.

Många saker har blivit gjorda via projekt och med projektpengar. Det är ett bra sätt för föreningar med små resurser

att få mer gjort. Den vägen kommer vi att fortsätta för att göra Västanfjärd ännu trivsammare, en åtgärd i taget.

Pitäjäsuunnitelmia päivittäis-sämme totesimme, että västanfjärdiläiset ovat tyytyväisiä kyliinsä. Osittain se johtuu siitä, että seutu koetaan turvalliseksi.

Yliä tärkeämpää ovat mahdollisuudet osallistua yhteisyyteen omien kiinnostustensa mukaan.

Joskus ihmetellään, onko täällä liian monta aktiivista yhdistystä. Jokaisella yhdistyksellä on kuitenkin tärkeä merkitys, joka täyttää jäsentensä tarpeet ja toiveet.

Kylätoimikunta on vahvasti mukana kehittämässä Västanfjärdin viihtyisyyttä. Uusvanha konsepti on tänä kesänä toteutettava kesäjuhla.

Ajatuksena on, että herkullisen ruokailun yhteydessä voimme tavata vanhoja ja uusia tuttavuuksia. Samalla kuulemme, mikä on ajankohtaista Västanfjärdissä asukkaiden ja aikaansa viettävien mielestä.

Väkimmäärä on suurimmillaan nimenomaan kesäkaudella. Tavoitteena onkin, että myös kesäasukkaat saavat ajankohtaista tietoa, johon on sopivasti yhdistelty menneiden aikojen tapahtumia ja tunnelmia. Lisätietoja löydät tästä kesälehdestä.

Pitäjäsuunnitelma kertoo kuitenkin, että kaikki ei suinkaan ole vielä valmiita Västanfjärdissä. Tiedonvälityksessä, markkinoinnissa ja asumismahdollis-

suuksissa, kaislanleikkauksissa ja opastuksissa muun muassa on vielä kehittämisen varaa.

Muun muassa näihin asioihin löytyy reippaasti lisää tietoa digitaalioppaan, eli Citynomadin, avulla. Lisää tietoa tästä löytyy Bulletinin keskiaukeamalta. Kannattaa tutustua!

Monia asioita on toteutettu hankkeiden ja hankerahotusten avulla. Se on hyvä tapa esimerkiksi yhdistyksille, joilla on pienet resurssit, saada hyviä asioita toteutettua.

Tällä tiellä aiomme jatkaa, jotta Västanfjärdistä tulisi nykyistäkin viihtyisämpi. Ennenmoinen tavoite kerrallaan.

Lilla OJ Metall kan bli en stor spelare i padelvärlden

När finska Flexipadel inledde ett underleverantörssamarbete med Padel Galis i Spanien skapades ringar på vattnet som nådde ända till Västanfjärd.

I skrivande stund har OJ Metall sålt komponenter till 38 padelbanor bara i år. Padelbanor med komponenter från Västanfjärd har sålts till USA, England, Tyskland, Spanien, Sydafrika och Australien.

När Oskar och Anna Jensén grundade OJ Metall och familjeföretaget Västanfjärd Mekaniska Verkstad gick i konkurs, hade de inte kunnat drömma om att de skulle exportera produkter ut i världen.

– Det var nog lite svårt att se. När vi var i Tahko och skidade fick jag en bild av de första banorna på väg till London. Det är ganska häftigt.

Vill man göra en lång historia kort kan man säga att vägen till den internationella padelvärlden började med att Jensén såg hur otypligt det var att lasta impregnerat terrassvirke i en båt. Då prövade han sig fram till en terrassbalk i plåt. Efter ett slumpat möte med Martin Andersen i Kimitoön inledde man ett samarbete kring alternativa som terrasslösningar

Så här ser en färdig balk ut. / Tältä valmis padelkentän palkki näyttää.

i företaget Ikiterasi.

I något skede föddes idén att använda samma principer för att bygga flyttbara fundament för padelbanor. I november i fjol meddelade företaget Flexipadel att man har tecknat ett avtal med den spanska bantillverkaren Padel Galis som tillverkar Flexipadels fundament på licens.

OJ Metalls roll är att leverera balkarna till fundamenten som

monteras ihop i Valencia.

OJ Metall utför också beställningsarbeten på till exempel terrassräcken och har ett treårskontrakt med Kimitoöns kommun om att tillverka metallkonstruktioner.

Förra hösten byggde man bland annat staketet runt daghemmen i Västanfjärd och Dalsbruk. Men balkarna till padelbanorna står redan nu för merparten av omsättningen.

Pieni OJ Metall puskee maailman padelkentille

Kun suomalainen Flexipadel-yritys aloitti yhteistyön espanjalaisen Padel Galisin kanssa, syntyi hyökyaaltoja, jotka ylsivät Västanfjärdiin saakka.

Alkuvuonna västanfjärdiläisen OJ Metall oli jo myynyt kehittämäänsä padelkentän komponentteja lähes neljäkymmenteen maahan. Niitä meni mm. Yhdysvaltoihin, Englantiin, Saksaan, Espanjaan, Etelä-Afrikkaan ja Australiaan asti.

Oskar ja Anna Jensén pe-

rustivat OJ Metall-yrityksen Västanfjärdissä toimineen perheyrittäjänsä, Mekaniska Verkstadin, konkurssin jälkeen. Silloin he eivät edes unelmoineet siitä, että yrityksen tuotantoa vietäisiin maailman markkinoille.

– Kun olimme Tahkolla hiihtämässä, sain kuvat ensimmäisistä padelkenttien metallisista elementeistä, jotka olivat matkalla Lontooseen. Se oli mahtava tunne, Oskar toteaa.

Hän kertoo jo pitkään mietti-neensä, miksi terasit ja monet muut rakennelmat on tehtävä puusta. Metallikin käy.

Siitä käynnistyi yhteistyö kemiönsaarelaisen yrittäjä Martin Andersenin kanssa.

Ikiterasi-yritys lähti kehittämään kevyitä ja kestäviä metallirakenteisia terasseja. Idea kasvoi helposti liikultavien metallisten padelkenttien elementtien tuotantoon.

Oskar Jensén vid maskinen som producerar balkar till padelbanor. / Oskar Jensén esittelee konetta, jolla padelkenttien metallipohjaisia elementtejä tuotetaan.

FOTO: Tom Holmen

Västanfjärdens egna mångsidiga bibliotek

Den vita träbyggnaden i centrum av Lammala inhyser både det mysiga biblioteket med läshörnor för stora och små, en västuga på nedre botten och en sal för utställningar, kurser och möten i översta våningen. Utöver böcker kan man på

bibban låna till exempel tidsskrifter, film, musik, frisbeebanor för frisbeegolfbanan och gångstavar. Man kan använda dator, läsa tidningar, lägga pussel eller helt enkelt träffa folk.

Biblioteket är öppet tisdagar klockan 10-16 och torsdagar

klockan 13-19. Om du ännu inte har ett lånekort så passa på att skaffa ett antingen då, eller i något annat av kommunens bibliotek! Sedan är du välkommen att låna också på lördagar klockan 10-14, när Byrådet i sedvanlig västanfjärdsk tal-

koanda håller extra öppet. Då gäller nämligen självbetjäning vid låneapparaten.

För den här frivilliga verksamheten fick vi ett kulturellt Axelpris av kommunen år 2023! (VR/HS)

Monitoimikirjasto keskellä Lammalaa

Valkoinen rakennus Lammalan keskustassa tarjoaa viihtyisiä lukunurkkauksia aikuisille ja lapsille. Alimmassa kerroksessa on kudontapaja ja yläkerroksessa on sali näyttelyille, kursseille, tapaamisille sekä kokouksille.

Kirjojen lisäksi voi lainata vaikka aikakauslehtiä, elokuvia, musiikkia, frisbeekiekkoja ja kävelysauvoja. Kirjastossa voi käyttää tietokonetta, lukea lehtiä, rakentaa palapelejä tai vain kohdata ihmisiä.

Kirjasto on avoinna tiistai-

sin klo 10-16 ja torstaisin klo 13-19. Silloin voit hankkia kirjastokortin. Kortin voi toki hankkia kunnan muistakin kirjastoista.

Olet tervetullut lainaamaan myös lauantaisin klo 10 -14, kun kylätoimikunta pitää

kirjastoa auki perinteisellä talkoohengellä. Silloin itsepalvelu toimii lainausautomaatilla.

Saimme muuten vapaaehtoistyöstämme kirjastossa kulttuurin Axelpalkinnon kunnalta 2023!

Västanfjärd BULLETIN 2024

Ärgång / Vuosikerta 14
Ansvarig utgivare / Vastaava julkaisija: Västanfjärdens Byråd r.f.
Redaktör / Toimittaja: Kristoffer Nöjd
Annonser / Ilmoitushankinta: Kaj Haga
Händelsekalendern / Tapahtumakalenteri: Runa Heino
Ombrytning / Taitto: Tiina Kohtaniemi / Annonssbladet
Tryckning / Painopaikka: Salon Lehtitehdas Oy
Uppplaga / Painos: 3000 kpl
Utdelas i alla postlådor i Västanfjärd, infopunkter på Kimitoön och närområde. / Jaetaan kaikkiin postilaatikoihin Västanfjärdin alueella, infopisteisiin Kemiönsaarella ja lähialueilla.

Texterna och översättningarna

Tekstit ja käännökset:
BS Bodil Söderblom
FL Fredrik Lindblom
HS Hia Sjöblom
KN Kristoffer Nöjd
MK Marjatta Karikoski
PS Peter Södergård
PE Petra Enestam
RH Runa Heino
VR Vivi-Ann Rehnström
ML Marko Lönnqvist
CK Christian Kvarnström
FR Freja Rudels
JF Jennika Fröberg
LK Lasse Kylänpää
MN Mats Nurmio
PH Philip Hedlund
RF Robert Fröberg
TH Tom Holmén
HR Helga Rajala

Innitalerna under originaltexten
Nimikirjaimet alkuperäisen tekstin alla

Västanfjärdens byråd r.f.

Styrelsemedlemmar / Hallituksen jäsenet:
• Mats Nurmio, ordförande / puheenjohtaja
050 463 3218, nurmio.mats@gmail.com
• Gunnevi Vesterlund, viceordf. / varapj.
050 582 5375, ninni.vesterlund@gmail.com
• Helga Rajala, sekreterare / sihteeri
050 573 3486, helga.rajala@gmail.com
• Kaj Haga, bokförare / kirjanpitäjä, kassör / rahastonhoitaja
040 513 2299, kaj.haga@pp.inet.fi
• Max Andersson, 040 519 6512, max.g.andersson@gmail.com
• Robert Fröberg, 045 634 9227, robertfroberg94@gmail.com
• Bo Vilander, 040 530 3820, bobbe.vilander@gmail.com

Suppleanter / Varajäsenet:
Veronika Mattsson-Korpak, Kristin Stenström, Marko Lönnqvist
Bli medlem i byrådet / Liity kyläyhdistykseen
Medlemsavgiften 2024 är 10 € / Jäsenmaksu 2024 on 10 €
www.vastanfjardsbyrad.fi
www.facebook.com/vastanfjardsbyrad

Byggnadsfirma Jerker Jensén

- Allt inom byggbranschen - Kaikki rakennuspalvelut
- Skärgårdsprojekt - Saaristoprojektit
- Bryggor och bojar - Laiturit ja pojut
0505182450 jerker@jensens.fi jensens.fi

Blombutik & Trädgård
Kukkakauppa & Puutarha
Järvinen
02-427 063, 050-523 3763

HEIDI LINDROOS
MÖBELTAPETSERING - VERHOOMO
heidi.lindroos@kitnet.fi
tel 044 344 6764
Grägnäsvägen 96, 25830 Västanfjärd

Kultur för alla på Kimitoön
Kulttuuria kaikille Kemiönsaarella
Sagalunds museum
Dalsbruks Bruksmuseum
Björkboda läsmuseum
www.sagalund.fi

DAM - HERRFRISERING
ALEXANDRA'S
Marina Johansson
02-427 007
Nybygggarvägen 2 - 25840 NIVELAX

SJÖBLOM BYGGPROJEKTERING AB
Byggservice från
början till slut
Tel. 0400 823 545
25840 Nivelax e-post: sjoblom@sbp.fi

BYGGNADSPLANERING
Lilian K
RAKENUSSUUNNITTELU
Byggnadsplanering Lilian K. Rakennussuunnittelu Lilian K.
hjälp dig att förverkliga auttaa sinua talo-unelmiasi
dina husdrömmar. toteuttamista.
www.liliank.fi · lilian@liliank.fi · +358 (0)40 767 7381

Havet och lugnet lockade Niklas och Laura till Västernorrland

FOTO: Freja Radde

Nöjda nyinflyttare. Niklas Fagerström och Laura Heikkilä hittade drömhuset i Lammala. / Tytyväiset uudisasukkaat. Niklas Fagerström ja Laura Heikkilä löysivät unelmiensa talon Lammalasta.

Meri ja rauha houkutti asumaan Västernorrlandiin

Niklas Fagerström ja Laura Heikkilä ovat Västernorrlandin uudisasukkaita. Parikymppisinä he ovat nuoria poikkeamia seudun yleiseen ikärakenteeseen.

Talokauppa juuri Västernorrlandista oli sopiva sattuma. Niklas on kasvanut Västernorrlandissa ja asuinpaikan valinta oli hänelle itsestään selvää. Laura on kotoisin Dragsfjärdistä, muttei näe seuduissa suurta eroa. Västernorrland sopii hänellekin mainiosti.

Vaikka asettuminen Västernorrlandiin oli kummallakin ajatuksissa, he huivikseen surffasivat Etuovi.com -sivustoilla ja saivat osuman keltaiseen taloon, josta tuli heidän uusi kotinsa.

Kumpikin kaipasi kerrasta omaan taloon, jossa olisi oma pihajä ja runsaasti tilaa ympärillä. Sellainen löytyi Timmernäsintieltä Lammalasta, missä naapureita on sopiva määrä ja sopivan lähellä. Sannaloitunut katto ja rapistunut maapinta ei pelästyttäneet heitä. Vahva kodinomaisuus veti puoleensa.

Niklas on kouluttautunut rakentaja, joten remontti hoituu omin voimin. Suunnitelmissa on, että tehdään vähän kerrallaan. Projektille annetaan aikaa. Mutta kun he ovat valmi-

FOTO: Freja Radde

Nyförväret håller Niklas och Laura sysselsatta. Efter röjningsarbeten på gården väntar en grundlig renovering av huset. Den tänker de fixa själva, lite i taget. / Vanhasta talosta tehdään uusi koti. Hanke pitää Niklaksen ja Lauran kiireisinä. Pihanraivauksen jälkeen tartutaan talon peruskorjaukseen. Sen he aikovat tehdä omin käsin, vähän kerrallaan.

ta talo on ehkä jo muuttanut väriään.

– Näemme sen, kun olemme uusineet seinälaudoituksen, Niklas sanoo.

Parin kuukauden västernor-

diläisyyden jälkeen pariskunta on enemmän kuin tyytyväinen. Uudisasukkaita eivät huoleta palveluiden heikkeneminen tai asukasmäärän väheneminen.

Molempien arki on liikkuvais-

ta. Niklas työskentelee Kasnäsissä ja Laura tekee töitä Kemijoen koulukiekkiossa. Kummankin mielestä kaikki tarpeellinen on aika lähellä. Pihatöitä piisaa. Vesakot ja vanhat puut saavat väistyä pihanurmien tieltä. Pihapuitten

Niklas Fagerström ja Laura Heikkilä ovat nyöivnä husägare i Västernorrland. Som 20 respektive 21 år gamla är de ett ungt undantag till bygdens alltmer älderstigna befolkningsstruktur.

Att det blev husköp just i Västernorrland var både givet och något av en slump. Niklas har vuxit upp i Västernorrland, vilket gör Västernorrland till det självklara valet för honom. Laura kommer ursprungligen från Dragsfjärd men ser inte så stor skillnad på orterna. Västernorrland fungerar fint för henne.

Även om tanken på ett liv i Västernorrland har funnits var det på skoj de surfade in på Etuovi.fi och råkade få syn på det gula huset som nu är deras.

Efter att ha bott i lägenhet längtade de efter ett eget hus med en egen gård och gott om rymd runt omkring. Det hittade de på Timmernäsvägen i Lammala där grannarna är lagom många och lagom nära.

Mossa på taket och flagande målarfärg skrämde inte paret. De såg hempotentialen i huset. Niklas är utbildad byggare så den kommande storrenoveringen är något de kan fixa själva. Planen är att göra lite i taget. Projektet får ta sin tid. Men när de är klara kommer

huset knappast att vara gult mera. Vilken färg det blir är ännu öppet.

– Det ser vi sen när vi har bytt brädfodringen, säger Niklas.

Efter några månader som Västernorrlandsbor är paret mer än nöjda. Hot om försämrad service och tilltagande avfolkning oroar inte de nyinflyttade. Båda är mobila i sin vardag. Niklas jobbar i Kasnäs och Laura hoppar in i skolköken runt om på Kimitoön. Allt är egentligen ganska nära, tycker de.

Som bäst har de fullt upp med att röja ute på gården, där sly och gamla träd får ge utrymme för trädgårdsdrömmarna. Mellan stammarna skymtar både Västernorrlandsvägen och Lammalaviken.

Närheten till havet är det de uppskattar allra mest med sitt nya hem. De rör sig mycket med båt och har sin båtplats på gångavstånd, i Lammalabäck. När vi träffas har isen precis gått, men Niklas och Laura ser redan fram emot sommarens äventyr på sjön.

– Då är det nog verkligen fint här i Västernorrland, konstaterar Laura. (FR/HS)

FOTO: Västernorrland FBK

På bilden uppe från vänster / Kuvassa vasemmalla: Stig Nervander, Tommy Granqvist, Holger Wallenius, Harri Heino, Ralf Storberg, Per-Arne Karellsson, Bo Vilander, Kaj Björkman och Jan-Olof Wikgren. Nere Svante Stenström, Tapio Heino och ja Per Gustafsson.

FBK-veteranerna 10 år – "Umgänget viktigast"

I år har det gått tio år sedan en grupp före detta frivilliga brandkårister träffades på brandstationen i Lammala för att diskutera bildandet av en veteranavdelning under Västernorrlands FBK. Sedan dess har FBK-veteranerna haft en aktiv verksamhet för medlemmarnas, kollegornas och bybornas väl.

– Veteranavdelningar bildades på många ställen i Åboland vid den tiden. Tanken var att veteranerna skulle agera förebilder för juniorerna, komma samman och prata gammalt.

Till en del har det varit så hos oss, säger **Harri Heino**, en av de aktiva.

Heino säger att det viktigaste är det sociala. – Att gubbarna får komma ut och umgås. Många sitter mycket hemma. Men de kommer nästan mangrant på våra träffar.

Veteranerna träffas en gång i månaden på stationen för att dricka kaffe och diskutera. Från maj till september har man boulevarderingar två gånger i månaden. – Boulen

kom med för fem år sedan. Vi brukar ordna en boulekamp mot Kimitoveteranerna med pokal och grejer. Det ska vara lekfullt men brukar bli ganska allvarligt, säger Heino.

Under årens lopp har man utfört en del arbete på talko, bland annat förbättrat stationen och reparerat den gamla stationen på Sägduden.

– Men alla orkar inte jobba så mycket mer, så det blir också mycket diskussion. Under boulen, till exempel, är det nästan lika mycket paus som

spel. Men den sociala samvaron är viktigast.

Under de första åren åkte man till Pargas 2014 och Borgå men efter pandemin har de större träffarna blivit färre.

– Vi brukar i stället göra egna utfärder som säsong avslutning eller liknande, säger Heino.

Veteranerna har 12 medlemmar i dag. Unde åren har man hedrat åtta medlemmar som har gått ur tiden: Åke

Korsström, Olof Lundell, Bror Östermalm, Pehr-Olle Sjöblom, Alf Holmlund, Rolf Hollstén, Hilding Vilander och Ernst Nervander.

Några större framtidsplaner har man inte för stunden.

– Vi kör på som hittills. Vi har inga stora projekt för tillfället. Men precis som FBK väntar vi på en ny brandstation till Västernorrland. Det lär vara på gång. Frågan är vilket år det sker.

Sett med veteranögon är Västernorrlands FBK en liten kärmen

de aktiva jobbar desto hårdare. Sett ur ett längre perspektiv har verksamheten ändå gått mot det bättre.

– Tidigare hade man möten för att få tre nya slangar. Nu behöver och får kåren större saker. De små kårerna fick det bättre när de övergick från kommunerna till räddningsverket. (KN/HS)

– Tidigare hade man möten för att få tre nya slangar. Nu behöver och får kåren större saker. De små kårerna fick det bättre när de övergick från kommunerna till räddningsverket. (KN/HS)

VPK-veteraanit vauhdissa jo 10 vuotta – "Tärkeintä on yhdessäolo"

Siitä on jo 10 vuotta, kun vapaaehtoiset palokuntalaiset kokoontuivat Lammalassa ja päättivät perustaa Västernorrlandin VPK:n veteraaniosaston. Toimintaa on pyritetty jäsenten, kollegoitten ja kyläläisten hyväksi.

– Siihen aikaan veteraaniosastoja perustettiin ympäri Turunmaata. Ajatuksena oli, että veteraanit innostisivat nuoria mukaan vpk-toimintaan ja samalla oltaisiin yhdes-

sä ja muisteltaisiin menneitä, **Harri Heino** sanoo.

– Monet ikäkuot viettävät paljon aikaa kodeissaan, mutta tulevat innokkaasti kokouksissamme.

– VPK-veteraanit kokoontuvat kerran kuukaudessa paloasemalla kahvittelemassa ja juttelemassa. Toukokuusta syyskuuhun pelataan boulen pari kertaa kuukaudessa. Tämä harrastus aloitettiin

viitisen vuotta sitten.

– Meillä on tapana järjestää bouleottelu Kemijoen veteraanien vastaan. Sen pitäisi olla leikkisää, mutta usein mennään aika tosissaan, Heino naurahtaa.

Vuosien varrella on tehty talkootöitä. On kunnostettu paloasemaa ja korjattu Sägdudenin vanhaa asemaa.

– Työnteon vauhti on toki hi-

dastunut ja juttelulle jää paljon aikaa. Esimerkiksi boulen aikana on yhtä paljon taukoja kuin peliä. Yhdessäolo onkin tärkeintä.

Alkuaikoina käytiin tapaamassa veteraaneja mm. Paraisilla ja Porvoossa, mutta pandemia-aika vähensi vierailuja. – Sen sijaan teemme omia retkiä, Heino toteaa.

Veteraaneja on tällä hetkellä 12. Edesmenneitä on kahdek-

san. Heidän muistoaan kunnioittaen tärkeää työtä jatketaan.

– Juuri nyt ei ole suuria suunnitelmia vauhdissa. Mutta yhdessä VPK:n kanssa odotamme uutta paloasemaa Västernorrlandiin. Hanke on käynnissä, mutta iso kysymys onkin minä vuonna se toteutetaan.

Veteraanisilmin katsottuna Västernorrlandin VPK on pieni. Se on silti aktiivinen ja ahkera. Toiminta on vienyä asioita

eteenpäin.

– Aiemmin pidettiin kokouksia, jotta saataisiin kolme uutta letkua. Nyt tarvitaan ja saadaan jo isompiakin asioita. Hommat hoituvat sujuvammin, kun on siirrytty kuntien alaisuudesta pelastuslaitoksen alaisuuteen.

Pete trivs med krögarliv på Kalkholmen

Pete Ekbon inleder sin femte sommar som krögare på stegvis förnyade Terrassn på Kalkholmen. Ekbon bäddar för en bra säsong trots att den förra inte var den bästa.

– Man märkte att folk inte spenderade lika mycket pengar.

Men Västernfjärdarna har hittat stället, liksom övriga öbor.

– Här i Västernfjärd är man duktig på att använda lokala tjänster, att gå ut och äta och dricka öl. Men i juli känner man inte lika många av kunderna.

Också i sommar kommer det att bli vissa musikinslag men det är ingen nisch för Terrassn.

– Det finns alltid musik någonstans.

För en restaurang med kort säsong är det viktigt att menyn sitter. På Terrassn är hamburgaren populär och schnitzeln med husets eget kryddsmör vägar Ekbon inte stryka från menyn. På Terrassn får man också en råkmörgås med handskalade räkor.

– En sådan man fick på båtarna förr, säger Ekbon.

Sallader är också något som kocken har i tankarna inför sommaren.

– De är tacksamma eftersom de går att variera så mycket.

Maten kan man skölja ner med Terrassns signaturöl från Kimito Brewing Company. I sommar kommer det också att finnas av det lokala bryggeriets nya starkare drycker.

På vintern har Ekbon sysselsatt sig med catering som komplement till sommarrestaurangen. Nästa vinter kommer han också tillverka Rigges Thai-produkter på franchisingbasis.

– Jag siktar in mig på att leverera till butiker på Kimitoön och mot Åbohället.

Men nu är det fokus på sommaren. När många vändas med att få personal har Ekbon hittills haft det bättre ställt.

– Jag har utnyttjat mina gamla kontakter i branschen. De yngsta har jag anställt från byn. De flesta har velat komma tillbaka. Det bästa är ju att få någon med lite erfarenhet. Ekbon är medveten om att det finns många som skulle önska

FOTO: Kristoffer Nöjd

Pete Ekbon trivs med valet att bli krögare och företagare. / Pete Ekbon viihtyy valinnassaan olla sekä ravintoloitsija että yrittäjä.

ka att han hade öppet även på måndagar.

– Det är den enda dagen jag kan ha stängt. Man måste också hinna städa, förbereda och be-

ställa varor. Jag skulle knappast stå här om jag inte hade stängt en dag i veckan.

Trots att det stundvis är mycket pappersjobb har Ekbon som

tidigare jobbat bland annat på MacDaniel's i Kimito, till sjöss och i Kasnäs inte ångrat att han blev krögare när **Ben Lindström** ringde honom för fem år sedan och erbjöd Kalk-

holmen åt honom. – Ibland har jag undrat varför jag inte började med det här tidigare. Det finns mycket jag ännu skulle vilja göra här. (KN/HS)

FOTO: Kristoffer Nöjd

Pete Ekbon lagar salsa i köket som förstorades tidigare.

Pete Ekbon valmistaa salsaa Terrassnin keittiössä, jota laajennettiin pari vuotta sitten.

Pete viihtyy krouvarina Kalkholmenilla

Viides kesä Terrassn-ravintolan krouvarina viehättää ja innostaa **Pete Ekbonia**. Hän odottaa viime kesää vauhdikkaampaa Terrassn-kesää. Tarjontaa on kehitetty jatkuvasti.

Saaristolaiset, ja etenkin västernfjärdiläiset, ovat Peten mukaan löytäneet Kalkholmenin.

– Täällä käytetään ahkerasti paikallisia palveluja, mennään ulos syömään ja juomaan olutta. Heinäkuussa

asiakkaita tulee enemmän muualtakin. Kaikki eivät ole tuttuja ennestään.

Musiikkitapahtumia Kalkholmenilla on tarjolla kesän aikana.

– Musiikkiahan löytyy aina jostakin, Pete naurahtaa.

Sesonki on lyhyt ja ruokalistat on sovitettava kysyntään. Terrassnilla hampurilaiset ja schnitzelit talon omalla yrty-

voilla ovat suosittuja.

– Ne pysyvät listalla. Tarjolla on myös katkarapuleipiä käsinkuorituilla katkaravuilta. Sellaisia sai aikaisemmin isoilla laivoilla.

– Salaatteja on mukava tarjota, koska niitä voi varioida reippaasti.

Ruuan painikkeeksi on tarjolla Terrassnin nimikko-olut Kimito Brewing Companynta.

Kesäksi on luvassa saman painimon uusia vahvempiakin juomia.

Talven aikana Ekbon on käyttänyt aikaansa catering-palveluja tarjoamalla. Ensi talven suunnitelmiin kuuluu Rigges Thai-tuotteiden valmistus franchising-tyyliin.

– Tarkoitus on välittää tuotteita Kemiönsaaren ja Turun suunnan kauppoihin myytäväksi. Kesähenkilökuntaa löytyy Ek-

bomin mukaan yllättävänkin helposti.

– Nuorimmat palkkaan lähikyliltä. Useimmat aiemmin täällä kesätöitä tehneet tahtovat palata. Parasta onkin, että henkilökunnalla on kokemusta.

Kesäiset maanantait pysyvät -vastoin monien toiveita- edelleen suljettuina.

– Se on ainoa päivä, jolloin

ehdimme siivota ja tehdä tilauksia. Pieni lepo ja hengähdystauko on tarpeen.

Viisi vuotta sitten **Ben Lindström** soitti ja tarjosi Petelle Kalkholmenin ravintoloitsijan hommat. Vaikka paperityöt joskus rasittavat Ekbonia, hän ei kadu valintaansa.

– Joskus harmittaa, etten aloittanut aikaisemmin. Täällä olisi paljon uusiakin tekemisen mahdollisuuksia.

Östermalm.fi

Slamtömningar - Lokatyhjennykset
Kranransporter - Nosturikuljetukset
Maskinransporter - Konekuljetukset
Vattentransporter - Vesikuljetukset
Uthyring av bytesflak - Vaihtolavojen vuokraus

info@ostermalm.fi
Johan 0400 790 412 | Tomas 0400 744 953

Nyhетен på Kansakoulu: En natt i tält på restaurang

Tälta på restauranggolvet? Vad i hela friden?

Restaurang Kansakoulu ja Majatalo erbjuder nu möjligheten att vistas tryggt i ett tält inomhus.

– Inkvarteringen inkluderar tält, luftmadrass, lakan, filter och kuddar. Och inomhus regnar det inte, säger Pasi Tamminen.

Pasi driver Folkskolans verk-

samhet och marknadsföring. "Indoor camping" är hans senaste idé.

– Ute i världen har man haft det i långa tider men i Finland är vi bland de första.

Kansakoulus tältnätter började bokas så fort Pasi annonserade om dem i våras. I övrigt kommer sommaren på den gamla folkskolan i Brännboda att gå enligt vanligt mönster.

– Vi är ett förmånligt och enkelt stopp för resenärer. Man kommer hit på kvällen, äter middag, sover, äter frukost och åker iväg, säger Pasi.

Gäster som vistas på folkskolan kan vara på väg till exempelvis Bengtskärs fyr. Pasi betonar också vikten av sommarboende.

– De fritidsboende är väldigt viktiga för oss!

FOTO: Lasse Kylänpää

Folkskolans hovmästaren Tomi "Tomppa" Merikivi välkomnar camparna. Kansakoulun hovimestari Tomi "Tomppa" Merikivi toivottaa telttailijat tervetulleeksi.

Kansakoulun uutuus: Telttayö ravintolassa

Nuku yö teltassa ravintolan lattialla! Mitä ihmettä?

Ravintola Kansakoulu ja Majatalo tarjoaa nyt mahdollisuuden majoittua teltaan turvallisesti sisätiloissa.

– Majoitukseen kuuluu teltta, ilmapatja, lakanat, peitot ja tyynyt. Eikä sisällä sada, **Pasi Tamminen** sanoo.

Pasi pyörittää Kansakoulun arkea ja markkinointia. "Indoor camping" eli sisätiloissa

tapahtuva telttailu on hänen uusin ideansa.

– Maailmalla näitä on ollut iät ja ajat, mutta Suomessa me olemme ensimmäisten joukossa.

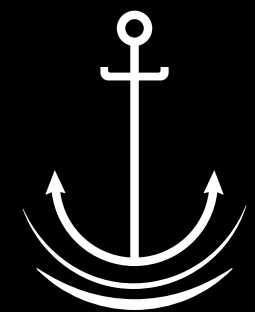
Kansakoulun telttaita alettiin varata heti, kun Pasi keväällä julkisti palvelun. Muuten Kansakoulun kesä sujuu Brännbodassa tuttuun malliin.

– Me olemme matkailijoille edukas ja helppo pysäkki, jon-

ne tullaan illalla, ruokaillaan, nukutaan, syödään aamupala ja lähdetään, Pasi toteaa.

Kansakoulussa majoittuvat asiakkaat voivat olla matkalla esimerkiksi Bengtskärin majakalle. Pasi korostaa myös kesäasukkaiden merkitystä.

– Mökkiläiset ovat meille hirvään tärkeitä! (LK/KN)

Kalkholmen
MARINA

kemionsaarenpadel.fi

BENsa

Kalkholmsvägen / Kalkholmenintie 43, Västernfjärd
WWW.KALKHOLMENMARINA.FI

Sjötransporter - Merikuljetukset

M/S KÄLDÖ

WWW.SEASIDESERVICE.FI

Bena.fi

BEN LINDSTRÖM

Maskinentreprenör

Koneurakoitsija

040 529 1258 info@bena.fi www.bena.fi

Talkoandan och naturen lockar

Den nöjda familjens dröm gick i uppfyllelse redan för 20 år sedan i Västernorrland. **Esa Jaakkola** och **Minnamari Marttila** skaffade en sommarstuga i Sirnäs 2005. Under åren förvandlades den till den tre personer stora familjens hem, Villa Aurora.

Familjens ö-liv inleddes i Dalsbruk där juristen Minnamari jobbade som vd för två av kommunens dotterbolag i fyra år. För ungefär 15 år sedan sökte hon sig ut i världen och jobbar nu som förvaltningsdirektör för Finnfund som gör investeringar i utvecklingsländer.

– Vår dotter inleddes sin skolgång i Västernorrland. Nu studerar hon i Helsingfors där vi har en bostad vi också kan använda.

– Allt fler stadsbor tillbringa allt mer tid på sina stugor i och med att det går att jobba från skärgården nu för tiden. Pandemin lärde oss att jobba på distans. Det spelar ingen roll om man distansjobbar från Helsingfors, Nairobi eller Västernorrland, säger Minnamari med ett skratt.

I Finnfund där Minnamari

samarbetar med utvecklingsländer måste hon kunna jobba oberoende av tid och plats.

– Jag har styrt upp många internationella pilotprojekt från Västernorrland.

– Här i skärgården är naturen otroligt vacker och ren och här finns vänliga och hjälpsamma människor. Den berömda talkoandan i Västernorrland lever och mår bra, berömmar Minnamari.

Hon ger ett fartygsexempel då hon körde sin dotter till skolbussens hållplats vid Vårdkasen och fick punktering.

– Den första bilen stannade och föraren lovade hjälpa bara han hade fört sina barn till skolan först. Han kom snabbt tillbaka men då hade redan följande förare stannat och däck var bytt. Saker löper väldigt smidigt här. Hjälpen finns alltid nära. Någon känner alltid någon oavsett om det gäller att fälla träd eller tapetsera möbler. (HS)

FOTO: Lasse Kylänpää

Inget är så fint och lugnande som att andas vid havet. Själens och sinnens får en paus från vardagen, intygar Minnamari Marttila och berömmar traktens starka talkoanda och vilja att hjälpa. / - Mikään ei ole niin upeaa ja rauhoittavaa, kuin meren äärellä hengittäminen. Sielu ja mieli rauhoittuvat arjen kiireistä, Minnamari Marttila vakuuttaa ja kehuu seudun vahvaa talkoohenkeä ja auttamisen tahtoa.

Mahtava talkoohenki ja upea luonto koukuttavat

FOTO: Lasse Kylänpää

Hundarna Dante och Bono följer ivrigt med på familjens jakthobby. / Koirat Dante ja Bono ovat innostuneita kavereita perheen metsästysharrastuksessa.

Tyytyväinen perhe osui unelmiensa täyttymykseen jo parikymmentä vuotta sitten Västernorrlandissa. **Esa Jaakkola** ja **Minnamari Marttila** hankkivat mökin meren rannalta Sirnäsistä vuonna 2005. Siitä kasvoi pikkulijaa vuosien varrella kolmihenkiselle perheelle vakituinen asuintalo Villa Aurora.

Perhe aloitti kemiönsaarelais-elämänsä Taalintehtaalla, missä juristi Minnamari Marttila työskenteli kunnan kahden tytäryhtiön toimitusjohtajana nelisen vuotta. Viitensentoista vuotta sitten hän suuntasi kansainvälisemmille vesille ja paikkoi nyt töitä kehitysmaihin investointeja tekevän Finnfundin hallintojohtajana.

- Tyttäreemme **Ronja** aloitti koulutiensä Västernorrlandissa. Nyt hän opiskelee Helsingissä, missä meillä on myös asunto käytettävissä.

- Yhä useammat kaupunkilaiset viettävät nykyään paljon aikaa mökeillään, kun työntekokin täältä saaristosta onnistuu. Korona opetti etätöihin. On aivan sama, työskentelenkö Helsingissä, Nairobissa tai Västernorrlandissa etänä, Minnamari naurahtaa.

- Finnfundissa työskennellään

kehitysmaiden kanssa ja töitä pitää pystyä tekemään ajasta ja paikasta riippumatta. Matkan varrella olen päässyt pilotoimaan monia kansainvälisiä ratkaisuja myös Västernorrlandista.

Talkoohenki elää

- Täällä saaristossa on valtavan kaunis ja puhdas luonto, ystävällisiä ja auttavaisia ihmisiä. Kuuluisa Västernorrlandin talkoohenki elää vahvasti, Minnamari hehkuttaa.

Hän kertoo vauhdikkaan esimerkin alkuvuosista, kun hän oli kuljettamassa tytärtään koulubussille Vårdkasenin pysäkillä ja autosta puhkesi rengas.

- Ensimmäinen auto pysähtyi välittömästi ja kuljettaja lupautui auttamaan, jos vain odottaisi sen aikaa, kun hän vie oman lapsensa koululle. Mies palasi pikaisesti takaisin, mutta siinä välissä oli jo seuraava kuljettaja pysähtynyt, ja rengas oli vaihdettu. Hommat hoituivat siis sujuvaan sujuvammin.

- Apu löytyy aina läheltä. Joku tuntee aina jonkun, jolla on ratkaisu – olipa kyse puun korjuusta, huonekalujen verhoilusta tai ihan mistä vain. (HS)

FOTO: Hja Stöblom

Naturen är starkt närvarande i Lasse Kylänpääs liv

Grägnäs i Västernorrland är grane med havet och i den närliggande viken är det lätt att följa flyttfåglarnas rörelser och sjöfåglarnas liv. När man i öppet vatten paddlar längs stränderna, kan man känna sig som en del av naturen. Året runt finns spår av skogsdjur även på gårdsplanen. Genom att betrakta dem och lyhört iaktta miljön, har Lasse

Kylänpää skapat personliga berättelser av naturupplevelsena. Kameran har alltid följt med på naturutfärderna.

Lasse Kylänpää är journalist, författare och fotograf. Han har publicerat ett flertal foto- och informationsböcker om naturen – bland annat "Uskelanjoki" år 2002 och "Tie vie" år 2008. Den prisbelönta

"Linnuntie", om flyttfåglar, publicerades år 2015, och år 2022 utkom det vackra verket "Päivänkierto". Kylänpää berättar att de flesta bilderna i till exempel "Päivänkierto" är tagna på Kimitoön och framför allt i Västernorrland.

Lasse Kylänpää valdes till mottagare av Salo stads kulturpris år 2023.

Som journalist är han bekant genom Salon Seudun Sanomat, men har nyligen gått i pension på deltid.

Lasse Kylänpääs artiklar har man också under flera år kunnat läsa i Västernorrlandsbulletinen. (MK/BS)

Luonto on vahvasti läsnä Lasse Kylänpään elämässä

Västernorrlandin Grägnäsissa on meri vieressä ja läheisellä merenlahdella on helppo seurata muuttolintujen liikkeitä ja vesilintujen elämää. Sulan veden aikana voi meloessa kokea olevansa itse osa luontoa. Ympäri vuoden on pihapiirisäkin jälkiä metsän eläimistä. Niitä tarkkailemalla ja ympäristöä herkästi havainnoi-

malla on **Lasse Kylänpään** luontokokemuksista syntynyt omakohtaisia tarinoita. Kamera on kulkenut mukana luontoretkillä aina.

Lasse Kylänpää on toimittaja, kirjailija ja valokuvaaja. Hän on julkaissut useita luontoaiheisia valokuva- ja tietokirjoja: Muun muassa "Uskelanjoki" 2002 ja "Tie

vie" 2008. Palkittu, muuttolinnuista kertova "Linnuntie" julkaistiin vuonna 2015 ja kauneudesta kiitely "Päivänkierto" 2022. Kylänpää kertoo, että suurin osa esimerkiksi Päivänkierron kuvista on otettu Kemönsaarella ja etenkin Västernorrlandissa.

Lasse Kylänpää valittiin Salo kaupungin vuoden 2023

kulttuuripalkinnon saajaksi. Toimittajana hän on tuttu Salon Seudun Sanomista, ja on juuri jäänyt osa-aika eläkkeelle. Lasse Kylänpään juttuja on useiden vuosien ajan saatu lukea myös Västernorrlandin Bulletinissa.

SEGLATS TILL ÖRÖ ÖRÖ PURJEHDUKSET:

3.7. | 10.7. | 16.7. | 17.7. | 24.7. | 31.7. | 13.8.

Vi kastar loss kl. 10 och är tillbaka i Kasnäs kl. 18
Lähdemme matkaan klo 10 ja paluu Kasnäsiin klo 18

Vuxna / aikuiset 70 €

4-12 år / -vuotiaat 35 €, barn under 4 år gratis / alle 4-v. lapset ilmaiseksi
Ingår i priset: Seglats, kaffe & bulle, inträde och guidning till kanonerna
Hinta sisältää: Purjehdusohjelman, pullakahvit paluumatkalla, sisäänpääsyn ja opastuksen työkeille

BOKNING / VARAUKSET:

Suomen Saaristovaraus

+358 2 410 6600

info@saaristovaraus.fi

Pro Kimitoö-skutan r.f.

+358 440 427 862

info@eugenia.fi

www.eugenia.fi

Robin's
Marin

Båtsservice - Båtförvaring - Båtplatser
Venehuolto - Venesäilytys - Venepaikat
Säljer Särki rodd och pulpetbåtar
Myynti Särki soutu ja pulpettivenesset

040-8281831

robin.hulden@rhservice.fi

Lingonvägen 6 25900 Dalsbruk
Puolokatie 6 25900 Taalintehtas

VÄSTANFJÄRDS BIBLIOTEK VÄSTANFJÄRDIN KIRJASTO

Öppet året runt
Avoimna ympäri vuoden

Tisdag | Tiistai 10-16

Torsdag | Torstai 13-19

! Lördag | Lauantai 10-14
självbetjäning | itsepalvelu

040 668 1864

bibliotek.vastanfjard@kimitoon.fi

Lammalavägen | Lammalantie 106

Meröppet i **Dalsbruks bibliotek**
Omatoimi **Taalintehtaan kirjastossa**
kl(0) 8-20 alla dagar | joka päivä

Kimitoöns bibliotek | Kemiönsaaren kirjasto

www.blanka.fi **Blanka**

ÄTERBRUKET
DALSBROK, FINLAND
Dalsbruksvägen 679

Onsdag - Fredag
Keskiviikko - Perjantai
Wednesday - Friday

Lördag
Lauantai
Saturday

10.30 - 18

10 - 15

Second hand • Living room • Youth center

VILDROSORNAS NATT VILLIRUUSUJEN YÖ

Baltic Gospel Singers + Kake & Co
Kalkholmen ons/ke 3.7 kl./klo 18-20
I pausen serveras vildrostärta med kaffe/te/saft.
Väljajalla villiruusukakkua kahvin/teen/mehun kera.
Inträde 20 €. Biljetter vid porten.
Sisäänkäynti 20 €. Lipunmyynti portilla.

Kake & Co firar jubileum

Det lokala coverbandet Kake & Co bildades år 2014 för att återuppliva fina låtar från 70-, 80- och 90-talet med egna arrangemang. Bandet gläds över att få fira 10-årsjubileum tillsammans i år.

Bandet består av nio medlemmar som sysslat med musik i olika uppsättningar största delen av livet. Bandet gillar utmaningar och har utökat repertoaren även med modernare låtar från 2000-talet.

Under Vildrosornas natt håller Kake & Co en gemensam konsert vid Kalkholmsruinerna med Baltic Gospel Singers.

Välkommen att njuta av svängig sommarmusik med Kake & Co under Vildrosornas natt! (JE)

Kake & Co viettää juhluvuottaan

Paikallinen coverbandi Kake & Co perustettiin 2014 herätteleämään 70-, 80- ja 90-lukujen upeita biisejä omilla sovituksillaan. Bändi riemutsee siitä, että se juhlii 10-vuotisuuttaan porukalla.

Bändissä on yhdeksän kaveria, jotka ovat harrastaneet musiikkia erilaisissa kokoonpanoissa suurimman osan elämästään. Bändi tykkää haasteista ja on kasvatanut tarjontaansa 2000-luvun suosituilla biiseillä.

Villiruusujen Yössä Kake & Co pitää yhteisen konsertin Baltic Gospel Singersin kanssa Kalkholmenin raunioilla.

Tervetuloa nauttimaan svengaavasta Kake & Co kesämusiikista Villiruusujen yössä!! (JE)

KIMITO | DALSBROK | PARGAS | NAGU | KORPO | EKENÄS | HANGÖ | MARIEHAMN

Laita oma tahti
100% igt av kunderna

Välitetään toisistamme
100% asiakkaiden omistama

KEMIO | TAALINTEHDAS | PARAINEN | NAUVO | KORPPOO | TAMMISAARI | HANKO | MAARIANHAMINA

FOTO: Niki Sriban

Baltic Gospel Singers jubilerar på Kalkholmen

Just i år när Baltic Gospel Singers firar 30 år det känns fint att få komma till Kalkholmen och ge konsert. Körens jubileumsår innefattar deltagande i flera gudstjänster på Kimitoön, men också flertalet konserter, bland annat en körturné till Österbotten i höst.

I årets konsert under "Vildrosornas natt" får publiken höra sånger som kören sjungit under tre decennier, men förstås

också något nytt. Det är tredje gången vi står på Kalkholmens scen tillsammans med Kake & Co. Det här ser vi mycket fram emot.

Baltic Gospel Singers startade våren 1994. Tanken var att skapa en kör som skulle delta med svängig repertoar i den så kallade jazzgudstjänsten som arrangerades av dåvarande Dragsfjärds församling och Baltic Jazz. Fortfarande är gos-

pelkören knuten till samarbetet mellan Baltic Jazz och nuvarande Kimitoöns församling genom just jazzgudstjänsten. Baltic Gospel Singers har flera gånger fått förmånen att delta i jazzfestivalen med att ge konserter, så även i år.

Kören rekryterar sångare främst från Kimitoön, men glädjande nog kommer man också längre ifrån för att sjunga om det glada budskapet som

ordet gospel innebär. I Baltic Gospel Singers sjunger närmare 30 korister och ackompanjeras av ett sjuannaband.

Baltic Gospel Singers har gett ut fyra CD-skivor och leds av två dirigenter, **Jenni Engblom** och **Peter Södergård**. Kören har gjort flertalet turnéer runtom i Finland, Åland och hela Norden samt gett konserter i Estland och i S:t Petersburg. (PS)

Baltic Gospel Singers juhlivat Kalkholmenilla

Baltic Gospel Singers viettää tänä vuonna 30-vuotisujuhlua. Tuntuu oikein mukavalta päästä konsertoimaan Kalkholmenilla. Juhlavuoteen sisältyy monta jumalanpalvelusta Kemiön saarella, useita konsertteja sekä kuorokiertue Pohjanmaalle syksyllä.

"Villiruusujen yön" konsertissa yleisö saa kuulla lauluja kolmen vuosikymmenen ajalta, sekä tietysti jotakin

uutta. Odotamme innolla pääsevämme kolmatta kertaa lavalle yhdessä Kake & Co:n kanssa.

Baltic Gospel Singers syntyi keuhkokuumeen vuonna 1994. Ajatuksena oli perustaa kuoro, joka osallistuisi svengaavalla ohjelmistolla silloisen Dragsfjärds seurakunnan järjestämään jazzjumalanpalvelukseen Baltic Jazzeilla. Kuorolla on monena vuonna ollut mah-

dollisuus järjestää oma konsertti jazzfestivaaleilla ja näin tapahtuu myös tänä vuonna.

Kuorolaiset asuvat pääosin Kemiön saarella, mutta iloksemme laulajia tulee myös kauempaa kertomaan ilosanomaa gospelin muodossa. Meitä on noin 30, lisäksi säestystä vastaa seitsemänhenkinen orkesteri.

Baltic Gospel Singers on

julkaisut neljä CD-levyä ja kuoroa johtaa kaksi kuoronjohtajaa, **Jenni Engblom** ja **Peter Södergård**. Kuoro on tehnyt monta kiertuetta Suomessa, Ahvenmaalla ja Pohjoismaissa, sekä esiintynyt myös Virossa ja Pietarissa. (PS)

Pyhän Yrjön juhlaa vietimme keuhkokuumeen vuonna 2023 tammikuuta Brännbodan partiomajalla. Oli kylmää ja tuulista, mutta pidimme itsemme lämpiminä harjoittelemalla nuotion syyttämistä.

I en bra grupp lär man sig och har roligt. / Hyvässä porukassa on opettavaa ja hauskaa touhuta.

Händelserikt och roligt år för sjöscouterna

Vi har ett eget bra scoutkoncept i Västanfjärd. Vi följer naturligtvis Finlands Svenska Scouters godkända scoutprogram men vi gör det genom våran "lördagsscouting". Vi träffas en gång i månaden då scoutäventyren räcker 3-4 timmar.

Vi hade ett lyckat verksamhetsår 2023. Vi började året i mitten av januari med traditionell lördagsscouting vid Scoutstugan i Brännboda. Vädret bjöd på lite regn och rusk men vi höll oss varma genom att öva på att göra upp eld.

Vi firade fastlag genom att tillsammans med församlingen ordna fastlagsevenemang för hela familjen. Totalt deltog cirka 50 personer i programmet som bestod av spårning,

remmarslalom, korvgrillning samt pulkaåkning.

Senare på våren firade vi St. Göran 234 med övernattningskamintält i Brännbodaskogarna. Det var den första övernattningskamintält för många av våra vargungar, en natt som alla säkert kommer ihåg. Vi lärde oss hur man håller "kipinä" samtidigt som vi också lärde oss hur kallt det kan bli i tältet om kaminen slocknar på natten.

Senare på våren deltog en del av våra äldre scouter i en övernattningskamintält på Örö som Dalsbruks Sjöscouter ordnade. På försommaren deltog vi i Blomsterdagen i Söderlångvik och paddlade på Masugnsträsket i Dalsbruk.

Årets höjdpunkt var definitivt storlägret Nothamn VIII 27-30 juli som ordnades på Kimitoön i Mjösund. Nothamn är ett sjöbetonat Scoutläger för alla kärer i FiSc. Närmare 800 scouterna var på plats. Under lägret deltog vi varje dag i olika programdalar. I de olika programdalarerna fick vi bekanta oss med havet, segling, sjöfart och praktiska färdigheter som man har nytta av ute till sjöss. En otrolig upplevelse för oss alla!

På sensommaren seglade vi med Eugenia till Örö, fortsatte sedan med traditionell lördagsscouting i Brännboda. På hösten samarbetade vi igen med Dalsbruks Sjöscouter genom ett gemensamt heldagsevenemang med bland an-

nat första hjälpen-skolning av Röda Korset, spårning, matlagning och plättstekning på trängia.

Vi avslutade året genom att medverka som fanbärare och fanvakter på självständighetsgudstjänsten i Västanfjärds kyrka.

Vi kan beskriva vårt verksamhetsår 2023 som lyckat och roligt. Vår verksamhet står på en stabil grund samtidigt som vi utvecklas varje år. Vi är glada över att vi under verksamhetsåret fick fyra nya Vargungar. (FL)

Paddling lär en att lyckas när man håller i samma takt. / Melomienen opettaa omistumaa, kun hommat hoidetaan samaan tahtiin.

Partiovuosi täynnä riemua ja reippautta

Västanfjärdissä on ihan oma partiokonsepti. Luonnollisesti noudatetaan yleistä partio-ohjelmaa, jota toteutetaan kerran kuussa "lauantaipartioinnin" merkeissä. Seikkailut vievät yleensä 3-4 tuntia.

Vuosi 2023 startattiin keskellä tammikuuta Brännbodan partiomajalla. Oli kylmää ja tuulista, mutta pidimme itsemme lämpiminä harjoittelemalla nuotion syyttämistä.

Laskiaisena järjestimme yhdessä seurakunnan kanssa koko perheen tapahtuman, johon osallistui viitisenkymmentä ihmistä. Ohjelmassa oli jäljitystä, reimarilasketelua, makkarangrillausta ja pulkka-ajeluja.

Pyhän Yrjön juhlaa vietimme keuhkokuumeen vuonna 2023 tammikuuta Brännbodan partiomajalla. Oli kylmää ja tuulista, mutta pidimme itsemme lämpiminä harjoittelemalla nuotion syyttämistä.

oli monelle sudenpennulle ensimmäinen ja ikimuistoinen. Opittiin kipinävuoron tärkeys. Koimme miten kylmäksi yö muuttuu, jos kamiina pääsee sammumaan.

Keuhkokuumeen vanhemmat partiolaisemme yöpyivät Örössä Taalintehtaan partiolaisten vieraina. Alkukesästä olimme mukana Söderlångvikin kukkaispäivillä ja meloimme Masuunijärvellä.

Vuoden huipentuma, suurleiri Nothamn VIII, oli heinäkuun lopulla Mjösundissa. Finlands Svenska Scouter järjesti meripainotteisen leirin, jossa oli mukana yli 800 osallistujaa. Leiripäivien teemoina oli meri, purjehdus, merenkäynti ja monet siihen liittyvät käytännön taidot. Uskomaton elämys meille kaikille!

Loppukesästä purjehdimme

Fredrik Lindblom gillar scoutandan. / Fredrik Lindblom nauttii reippaasta partiohengestä.

vielä Eugeniassa Örön saareen ja jatkoimme perinteistä lauantaipartioita Brännbodassa.

Syksyllä teimme tiivistä yhteistyötä Taalintehtaan meripartiolaisten kanssa mm. yhden päivän Punaisen Ristin ensiapukurssilla. Harjoittelimme jäljitystä, ruuanlaittoa ja lettujuonpaistoa triangelilla.

Olimme lipunkantajina itenäisyyspäivän jumalanpalveluksessa Västanfjärds kirkossa. Vuosi 2023 oli onnistunut ja iloinen. Toimintamme on vakaalla pohjalla ja kehittyvä vuosi vuodelta.

Olemme tosi iloisia siitä, että viime vuoden aikana saimme neljä uutta sudenpentua joukkoihimme. (FL)

Pasendo erbjuder:

Effektiverat serviceboende
Lätt serviceboende | Sjukvårdsmottagning
Hemsjukvård | Hemvård | Trygghetsalarm
Hemkörning av mat
Dessutom erbjuder Pattes bostäder ab
Stödboende för klienter med mental- och
missbrukarproblematik

Pasendo
www.pasendo.fi

Följ oss även på facebook!
Tel. / puh. 044 974 9655

Folkhälsan har fått pengar för att förbättra terrassen och marken runt omklädningsrummen på Grägnäs badstrand. / Folkhälsan on saanut rahoitusta Grägnäsin uimarannan pukuhuoneiden terrassien ja ympärillä olevan maan parantamiseksi.

Nya vindrar i Folkhälsan i Västernorrland

Folkhälsan i Västernorrland har förnyat styrelsen och har mycket på gång för allas väl.

Under 2023 avtackade vi **Daniela Sundberg** och **Minna Sund-Grönholm** efter många år av aktivt arbete inom föreningen. **Sanna Bergström** valdes till ny ordförande för föreningen och vi välkom-

nade **Jenny Jensen** som ny styrelsemedlem.

Med det sagt har vi i skrivande stund en styrelseplats ledig, så om du vill delta i vårt glada gäng och hålla vår verksamhet levande är du varmt välkommen att ta kontakt. Man kan också understöda vår verksamhet genom att bli medlem i

vår förening, detta gör du enklast via Folkhälsans webbsida eller genom att ta kontakt med oss via exempelvis vår Facebooksida (Folkhälsan i Västernorrland rf).

Folkhälsan i Västernorrland sköter om Grägnäs simstrand och hösten ordnar vi motionsbin-

go som varit ett väldigt omtäckt koncept både för de yngre och de äldre. Föreningen har även under flera år sponsrat mellanmål till det lokala familjecaféet, xylitoltabletter till den lokala skolan och stött för transport av luciaföljet till det lokala serviceboendet. Vi har också idéer på nya evenemang, så följ oss på Facebook

där vi i första hand informerar om vår verksamhet och våra evenemang!

Under år 2024 har föreningen blivit beviljad projektstöd från Folkhälsans förbund för att förnya terrassen och räknet runt omklädningsrummen och utföra grävvarbeten för att förbättra marken kring

omklädningsrummet. Detta förverkligades av lokala entreprenörer under våren. Nu hoppas vi på en varm och skön sommar och många soliga stranddagar på Grägnäs simstrand. (RF/JF)

Uudet tuulet Folkhälsanissa Västernorrlandissa

Folkhälsan on saanut uuden hallituksen ja yhdistyksellä on paljon meneillä kaikkien hyväksi.

Vuonna 2023 kiitimme **Daniela Sundbergin** ja **Minna Sund-Grönholmin**, jotka olivat olleet aktiivisesti mukana yhdistyksen toiminnassa useiden vuosien ajan. **Sanna Bergström** valittiin yhdistyksen uudeksi puheenjohtajaksi, ja toivotimme **Jenny Jensenin** tervetulleeksi uudeksi hallituksen jäseneksi.

Kirjoitushetkellä meillä on siis vielä yksi hallituspaikka vapaana, joten jos haluat liittyä iloiseen joukkoomme ja pitää toimintamme elävänä, otathan rohkeasti yhteyttä! Voi myös tukea toimintaamme liittymällä jäseneksi yhdistykseemme, mikä onnistuu helpoiten Folkhälsanin verkkosivujen kautta tai ottamalla meihin yhteyttä esimerkiksi Facebook-sivumme kautta (Folkhälsan i Västernorrland rf).

Västernorrlandin Folkhälsan vastaa Grägnäsin uimarannasta ja järjestää uimakouluu. Keväällä ja syksyllä järjestämme liikuntabingoa, joka on ollut erittäin suosittu konsepti niin nuorempien kuin vanhempienkin keskuudessa. Yhdistys on myös useiden vuosien ajan sponsoroinut välipaloja paikalliselle perhekahvilalle, ksylitoltabletteja paikalliselle koululle ja vastannut lucia-seurueen kuljetuksesta paikalliselle palveluasumiin. Meillä on myös ideoita uusista tapahtumista, joten seuratkaa meitä Facebookissa, jossa ensisijaisesti tiedo-

tamme toiminnastamme ja tapahtumistamme!

Vuonna -24 yhdistys on saanut projektirahoitusta Folkhälsanin förbundista pukuhuoneiden ympärillä olevaan terassiin ja kaitteiden uusimiseen, sekä kaivuutöiden tekemiseen pukuhuoneiden ympärillä olevan maan parantamiseksi. Tämä toteutettiin paikallisten urakoitsijoiden toimesta keväällä. Nyt toivomme lämmintä ja mukavaa kesää sekä aurinkoisia rantapäiviä Grägnäsin uimarannalla.

Aktiv säsong väntar för Eugenia

Kalkholmen överläter igen en vacker och, till sin ålder, i relativt prima skick varande kopia av allmoge-skeppet Eugenia för dess 24:e seglingsäsong. Den ursprungliga Eugenia från 1879 sjönk 1951. Byggnaden av kopian påbörjades för över 20 år sedan. Kalkholmen är jakten Eugenias vinter-, underhålls- och riggningshamn.

Eugenias säsong ser ut att bli en av de mer aktiva på länge, med både deltagande i Pargasdagarna i början på juni och i Tall Ships Race i mitten av juli. Tall Ships Race är tillbaka i Åbo igen efter en paus på åtta år. Många gruppseglatser är inbokade och kommer att göra säsongen intressant och omväxlande.

Eugenias seglingsäsong började redan i mitten av maj med en uppskattad morsdagsseglat till Örö. Eugenia har dessutom kommit i gång med skolorsseglatserna som förslätter med Kimito gymnasiums skolningsseglatser.

Säsongens första Open Deck (kom och bekanta dig med Eugenia) startar på Söderlångvik gårds säsongöppning

Blomsterdagen. Eugenia kan också beskådas i Pargas den 7-8 juni, den 5-7 juli på Baltic Jazz, den 2-4 augusti på Norpasfestivalen och förstås på September Open den 7 september.

De publika seglatserna till Örö genomförs i juli-augusti i litet mindre utsträckning den här säsongen, för att ge plats åt nya folkmusikseglatser som Eugenia gör tillsammans med **Jimmy Träskelin**, hans folkmusikanter och lokala förmågor under benämningen OHO!-seglatser.

De aktuella publika OHO!-seglatserna och tidpunkterna är följande:
• Kasnäs-Vänö-Kasnäs OHO!:
25 maj | 23 juli | 30 juli
• Dalsbruk-Vänoxa-Dalsbruk OHO!:
2 juli | 6 augusti

På OHO!-seglatserna spelas musik ombord under och dessutom ges alltid en konsert i destinationshamnen.

På Vänö finns till exempel en vandringsled till det anrika kapellet. Möjlighet till mat och dryck både finns både

Eugenias 24:e säsong blir aktivare än på länge. / Eugenia 24. kaudesta tulee aktiivimpi kuin moneen vuoteen.

på Vänö och på Vänoxa. På Vänoxa finns dessutom en nio håls golfbana.

Tidtabellerna för alla publika seglatser och möjlighet att boka finns på Eugenias hem-

sida. Kontakta Eugeniagänget på 044 042 7862, info@eugenia.fi eller via hemsidan www.

eugenia.fi (CK/HS)

Eugeniolla vauhdikas kesä tulossa

Perinnelaiva Eugenia 24. purjehduskauti on vauhdikas ja toimintaa täynnä.

Alkuperäinen Eugenia valmistui vuonna 1879 ja upposi 1951. Replikin rakentaminen aloitettiin yli 20 vuotta sitten. Kalkholmen on Eugenia talvi-, ylläpito- ja takilointisatama.

Kesän ohjelma on totuttuakin vauhdikkaampi. Eugenia on

mukana mm. Paraistenpäivillä kesäkuun alussa ja Tall Ships Race-tapahtumassa heinäkuussa Turussa.

Ryhmäpurjehduksia on jo varattu reippaasti. Kesästä on tulossa mielenkiintoinen ja vaihteleva.

Purjehduskauti aloitettiin jo toukokuussa äitienpäiväpurjehduksella Örön saarelle. Eugenia on myös käynnis-

tänyt nuorisopurjehduksia, joita jatketaan Kemiön lukion koulutuspurjehduksina.

Sesongin ensimmäinen Open Deck (tule tutustumaan Eugeniaan) aloitetaan Söderlångviken sesonkiavajaisissa toukokuussa. Eugeniaa voi tutustua myös Paraisilla kesäkuun 7.-8. kesäkuuta, Baltic Jazzissa 5.-7. heinäkuuta, Norpasfestivaaleissa 2.-4. elokuuta ja tietenkin September Openissa 7.

syyskuuta.

Yleisöpurjehduksia Örön saareen toteutetaan heinä-elokuussa viime vuotta pienemmällä ulottuvuuksilla, jotta tilaa jäisi uusille kansanmusiikkipurjehduksille, joita Eugenia toteuttaa yhdessä **Jimmy Träskelinin** kanssa. Näillä OHO!-purjehduksilla on mukana kansanmusiikkitaiteureita sekä muitakin paikallisia kykyjä.

OHO! purjehdukset:
• Kasnäs-Vänö-Kasnäs OHO!:
25.5. | 23.7. | 30.7.
• Taalintehdas-Vänoxa-Taalintehdas OHO!:
2.7. | 6.8.

OHO!-purjehduksilla soimitetaan musiikkia aluksella ja lisäksi on aina konsertti kohdesatamassa.

Vänössä on lisäksi luvassa esimerkiksi kävely saaren kuului-

salle kappelille. Mahdollisuus ruokaan ja juomaan on sekä Vänössä että Vänoxassa, missä on myös yhdeksän reiän golfkenttä.

Yleisöpurjehdusten aikataulut ja varausohjeet löytyvät Eugenia kotisivuilta. Yhteystiedot Eugeniaporukalle: 0440 427862, info@eugenia.fi tai kotisivun kautta www.eugenia.fi.

Västernorrlands Ungdomsförening: Aktiviteter och Möjligheter

Västernorrlands Ungdomsförening (VUF) har aktiviteter och händelser för bygdens invånare och sommarboende. Föreningen ordnar en rad spännande evenemang som passar för alla åldrar.

På midsommarafton klockan 13 bjuder VUF traditionellt in till det årliga midsommarlotteriet i Vårdkasen. Under denna festliga dag samlas vi för att resa midsommarstången, delta i allsång och njuta av kaffe med tilltugg. För de yngre erbjuds det mete. Årets lotteri har en rad spännande priser och stämningen förväntas vara på topp.

Under vintern togs beslutet att ansluta ungdomslokalen till det kommunala vattennätverket efter att det framkom problem

med det gamla brunnssystemet. Detta förverkligades under våren.

En annan nyhet för i år är att VUF har beslutat gå med i tennisförbundet för att ge tennispelare möjlighet att delta i tävlingar och representera föreningen.

VUF söker även engagerade personer som är intresserade av föreningsjobb. Oavsett om du är ute efter en ny hobby, funderar på att engagera dig i en förening eller bara vill vara en del av ett värdefullt arbete, så är du välkommen att höra av dig. Ungdomsföreningens behov regelbundet nya aktiva styrelsemedlemmar för att upprätthålla och driva verksamheten framåt.

I år kommer VUF att arrangera bingo hela sju gånger under sommaren, med start på tisdag efter midsommar. Datum för bingoaftnarna är 25 juni, 2 juli, 9 juli, 16 juli, 23 juli, 30 juli och 6 augusti med start klockan 19.

Alla är hjärtligt välkomna att delta och njuta av våra evenemang fyllda med spänning och gemenskap. Hoppas vi ses på Vårdkasen i sommar!

Har du ett eget evenemang eller privat tillställning du vill ordna, går det också utmärkt att hyra Vårdkasen för en dag, en kväll eller för en hel helg.

För mer information och kontaktuppgifter, besök oss på Facebook eller vår hemsida. (JF)

Västernorrlands ungdomsförening: Tapahtumia ja mahdollisuuksia

Västernorrlands ungdomsförening (VUF) järjestää toimintaa ja tapahtumia alueen asukkaille ja kesäasukkaille. Yhdistys järjestää monia mielenkiintoisia tapahtumia kaikenikäisille.

VUF kutsuu perinteisesti kaikki juhannusaaton klo 13 vuositäiseen juhannusarjajaisiin Vårdkasenille. Tämän juhlan päivän aikana kokoonnumme nostamaan juhannussalkoa, laulamaan yhdessä, nauttimaan kahvista ja herkuista sekä tarjoamme kalastusta nuoremmille. Tänä vuonna arjajaisissa on tarjolla monia jännittäviä palkintoja, ja tunnelman odotetaan olevan korkealla, arjajaisen myynti alkaa klo 14.

Talvella päätettiin liittää nuorisotalo kunnalliseen vesiver-

kostoon, koska vanhan kaijojärjestelmän kanssa oli ongelmia. Tämä toteutettiin keväällä.

Toinen uutuuksia tälle vuodelle on, että VUF on päättänyt liittyä tennisliittoon antaakseen tennispelajille mahdollisuuden osallistua kilpailuihin ja samalla edustaa yhdistystä.

VUF etsii myös innokkaita ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita yhdistystyöstä. Olipa sitten etsimässä uutta harrastusta, harkitsessasi yhdistystoimintaa osallistumista tai vain haluat olla osa arvokasta työtä, olet tervetullut ottamaan yhteyttä. Nuorisoyhdistys tarvitsee säännöllisesti uusia aktiivisia hallituksen jäseniä pitämään toiminnan ja kehityksen liikkeellä eteenpäin.

Viimeisenä mutta ei vähäisimpänä, tänä vuonna VUF järjestää bingo-iltoja peräti 7 kertaa kesän aikana, aloittaen juhannuksen jälkeisestä tiistaista. Bingo päivämäärät ovat 25.6, 2.7, 9.7, 16.7, 23.7, 30.7 ja 6.8, aloittaen klo 19.00.

Kaikki ovat lämpimästi tervetulleita osallistumaan ja nauttimaan tapahtumistamme täynnä jännitystä ja yhteisöllisyyttä. Toivottavasti nähdään Vårdkasenilla tänä kesänä!

Jos sinulla on oma tapahtuma tai yksityinen tilaisuus, jonka haluat järjestää, voit myös vuokrata Vårdkasenin päiväksi, illaksi tai koko viikonlopuksi. Lisätietoja ja yhteystiedot löydät meidän Facebookista tai verkkosivuiltamme. (JF)

VENEKESKUS
BÄTCENTER

Allt för båtlivet! *Kaikkaa veneilyyn!*

YAMAHA **Buster** **YAMARIN** **CROSS** **SUN**

BÄTCENTER KIMITÖÖN - VENEKESKUS KEMIÖNSAARI
Fabriksvägen 1, Björkroda - Tehtaantie 1, Björkroda
02423242, sales@venekeskus.com
Vard/Ark 9-16, Lö/La 10-14

VENEKESKUS.COM

Att börja skolan är ”roooligt!”

Hösten 2024 börjar fem nya ettors skolan i Västernorrland. En solig maj-morgon träffas vi på skolgården för att prata lite om den stundande skolstarten.

Vant börjar barnen genast hoppa ruta på planen utanför skolan. Här har de varit många gånger förut. I mars har de haft tre bekantningstillfällen i skolan och i maj ytterligare två. Då brukar de börja med lite utegympa på skolgården och sen fortsätta inne i klassrummet.

– ”Roooligt”, ropar barnen i kör, när jag frågar dem hur det ska bli att börja skolan.

– Och annorlunda, konstaterar **Ellen Melkko**. Man undrar hur det riktigt ska bli med alla ämnen och läxor.

En hel del finns det att fundera på, men pirrigt verkar det inte alla vara att bli skolbarn.

De nuvarande ettorna, som förskolebarnen kommer att dela klassrum med, är alla bekanta. Det samma tycks gälla för de större barnen. I mun på varandra rabblar de blivande

de skoleleverna upp namnen på alla de känner i de högre klasserna.

– Femmorna och sexorna har besökt förskolan och läst sagor och dragit lekar, förklarar förskolepedagogen **Mikaela Östermalm**. Bortsett från coronaåren, då man var tvungen att hålla paus, har man satsat aktivt på den här sortens tvåvägskontakt mellan skolan och förskolan, just för att göra övergången mellan stadierna så smidig som möjligt. Mikaela gläds åt samarbetet med skolan. **Nina Oksanen**, som är lärare för de minsta barnen, har sett till att det har funnits anpassat program under bekantningstillfällena. **Nina Knuts**, som är lärare i femman och sexan, har hållit i trädarna för de äldre elevernas besök i Sofia.

Arbetet har helt klart burit frukt. Barnen har koll på att deras blivande lärare heter Nina. Om det är O eller K är de lite osäkra på, men de kommer till slutt fram till att det nog är O.

Lucas Karlsson funderar redan på var han ska sitta och **Jeremias Ölander** tänker på

hur det ska bli att gå i samma skola som storebrorsan.

Vincent Henriksson ser fram emot att kunna spela fotboll på rasterna. Det är hans hobby och han vet att skolans miniarena är bra att spela på. Lucas och Jeremias är sugna på att göra honom sällskap. Ellen däremot ska leka i regnskulet på rasterna. Planerna är så klara att det nästan känns som om barnen redan har börjat skolan, och Mikaela intygar att gruppen är mycket redo att ta steget från förskola till skola. Det gäller också för den femte blivande ettan, **Kiira Tolvanen**, som råkade vara borta när Bulletinen träffade barnen.

– Hon kom till Sofia på sportlovet 2023 och var då helt finskspråkig, berättar Mikaela.

När Ellen, Jeremias, Kiira, Lucas och Vincent blir ettor i höst väntar en ny förskolekull Mikaela. I den gruppen finns sex barn. Allt prat om krympande årskullar märker hon inte av sin vardag.

– Antalet barn har alltid varit-

Vincent Henriksson, Lucas Karlsson, Jeremias Ölander, Ellen Melkko och Kiira Tolvanen (fattas på bilden) ska börja ettan i Västernorrland i höst. Här är de tillsammans med sin förskollärare Mikaela Östermalm. / Vincent Henriksson, Lucas Karlsson, Jeremias Ölander, Ellen Melkko och Kiira Tolvanen (puuttuu kuvasta) aloittavat ykköluokan Västernorrlandissa syksyllä. Kaikki viihtyvät yhdessä esikouluopettajansa Mikaela Östermalmin kanssa.

rat, och det är alltid fullt upp, skrattar hon.

Medan vi pratar har barnen

hunnit utforska både klätters-tällningen och gungorna och nu är de på väg att försvinna bakom husknuten. Skolgården

är helt klart hemmaplan för det här försigkomna och frimodiga gänget! (FR/HS)

Koulun aloittaminen on hauskaa

Syksyllä 2024 viisi uutta eka-luokkalaista aloittaa koulunkäynnin Västernorrlandissa. Aurinkoisena toukokuun aamuna tapasimme koulun pihalla ja juttelimme lähestyvistä koulustartista.

Lapset lähtivät innoissaan hyppimään koulun kentälle. Täällä he ovat olleet useita kertoja aikaisemminkin. Maaliskuussa oli kolme tutustumiskäyntiä koulussa ja toukokuussa niitä oli vielä kaksi lisää. Aloitukseen kuuluu ulkojumppa, siitä jatketaan sisällä luokassa.

– Koulun aloittaminen on

hauskaa, lapset huutavat kuorossa, kun kysyn miltä tuntuu.

– Ja uutta, toteaa **Ellen Melkko**, -miltähän kaikki oppiaineet ja läksyt tuntuvatkaan?

Kaikenlaista mietittävää riittää, mutta vastenmieliseltä koulun aloittaminen ei todellakaan tunnu. Nykyiset ykkösluokkalaist, joiden kanssa esikoululaiset tulevat jakamaan luokahuoneen, ovat kaikki ennustaneet tulla. Yhteisöllisyys kikkii. Yläluokkalaist ovat jo tuttuja.

– Vitos- ja kutosluokkalaist

ovat vierailleet esikoulussa, lukeneet satuja ja ohjanneet leikkejä, toteaa esikoulun opettaja **Mikaela Östermalm** ja iloitsen yhteistyön sujuvuudesta.

Koronavuosia lukuunottamatta on panostettu tehokkaasti kaksisuuntaiseen yhteisöllisyyteen. Siirtyminen esikoulusta peruskouluun käy sujuvasti.

Pienimpien lasten opettajana **Nina Oksanen** on pyörittänyt sopivaa ohjelmaa tutustumistilanteissa. Se on hänen harrastuksensa ja hän tietää, että

kalaisia, on puolestaan huolehtinut yhteishengestä, kun vanhemmat oppilaat ovat vierailleen päiväkotit Sofiassa. Lapset tietävät, että tulevan opettajan nimi on Nina. Ihan sama onko Nina O vai Nina K. Asia on OK. Homma toimii.

Lucas Karlsson miettii jo misä hänen istuinpaikkansa tulee olemaan ja **Jeremias Ölander** pohtii, miltä tuntuu käydä samaa koulua isoveljen kanssa.

Vincent Henriksson odottaa futiksen pelaamista välitunneilla. Se on hänen harrastuksensa ja hän tietää, että

koulun miniareenalla on tosi hyvä pelata. Lucas ja Jeremias odottavat yhteisiä pelejä. Ellen puolestaan tahtoo leikkiä sadekatoksessa välitunneilla. Suunnitelmat ovat niin selkeät, että tuntuu kuin lapset olisivat jo aloittaneet koulun. Mikaela vakuuttaa, että ryhmä on valmis siirtymään esiasteesta oikeaan kouluun.

Sama pätee myös **Kiira Tolvaselle**, joka on viides tuleva ykkösluokkalaist.

– Hän aloitti Sofian päiväkodissa viime vuonna täysin suomenkielisenä, Mikaela toteaa.

Kun Ellen, Jeremias, Kiira, Lucas ja Vincent siirtyvät syksyllä ykkösluokkalaist, odottaa uusi kuusihenkinen esikoulu ryhmiä Mikaelaa. Hän puistelee päätään puheille koululaisten määrän vähenemisestä.

Jutellessamme lapset ovat tutkineet sekä kiipeilytelinettä että keinut. Nyt he ovat matkalla nurkan taakse. Koulupiha on kotikenttä tälle toimialalle ja hyvähenkiselle porukalle.

Välkibekant gård. Under vårens bekantningstillfällen har förskolebarnen fått leka på skolgården med sina blivande skolkamrater. / Tuttu piha. Kevään tutustumistilaisuuksissa eskarit ovat leikkineet koulunpihalla tulevien koulukavereittensa kanssa.

Redo för skolan. Vant svingar sig förskolebarnen upp i klätteställningen och tycker det ska bli roligt med skola och raster. / Valmiina kouluun. Eskarilaiset heilauttavat itseään vauhdikkaasti kiipeilytelineeseen ja odottavat innoissaan koulun alkua ja välitunteja.

Skolans sak är vår

Grillkorv på skogsutflykten, pulkor på vintern, påskkägg till påskena och sommarblommor i krukorna utanför skolan hör till de många små sakerna som Västernorrlands skolas föräldraförening brukar fixa för att göra skolvardagen extra trivsamt i Västernorrland. Föreningen samlar dessutom ihop medel som möjliggör en längre skolutfärd ungefär vartannat år, ordnar välbesökta skoldiscon och fungerar som en länk mellan hemmen och skolan.

Skolan i Västernorrland är en hjärtesak, inte bara för föräldraföreningen, utan för hela bygden. Under våren har frågan om skolans framtid aktualiserats på allvar. Kimitoön kommun offentliggjorde i mars en utredning av skolnätet utifrån vilken man i juni ska fatta beslut om eventuella omorganiseringar.

Utredningens prognoser visar på sjunkande elevantal och bland förslagen på åtgärder finns skolstängningar. Rapporten slår fast att Västernorrlands skola bedriver en mångsidig och högkvalitativ pedagogik i kommunens bäst bevarade skolbyggnad. En stängning förordas inte så länge elevantalet räcker för en tvålärarskola.

I slutändan är det ändå inte rapporten utan politikerna som avgör skolans framtid. Processen oroar, och från föräldraföreningens sida har man därför formulerat ett uppdrag för bevarandet av Västernorrlands skola, riktat både till beslutsfattare och allmänheten.

– Luonnollisesti vuosikerran vaihtelevat, mutta aina täällä on täysi tohina päällä.

Koulujen tulevaisuudet Kemijokilaarella ovat vaakaaludalla. Oppilasmäärät laskevat ja koulujen sulkeminen uhkaa. Tulevaisuus on kunnan poliitikkojen käsissä. Västernorrlandin koulun vanhempainyhdistys taistelee koulun jatkumisen puolesta.

Kevään kouluselvytyksessä todetaan, että Västernorrlandin koulussa on monipuolinen ja korkeatasoinen opetustaso kunnan parhaiten säilyneessä koulurakennuksessa.

Selvityksen mukaan sulkemiseen ei siis ole syytä, niin kauan kuin oppilaita riittää kahdelle opettajalle.

Makkaranpaisto metsäretkillä, pulkkamäet talvella, pääsiäismunat ja kukkivat kesäkukat ovat pieniä, mutta tärkeitä asioita kaikille västernorrlandilaisille. Koulun vanhempainyhdistys nostaa koulun jatkumisen viihtyisyyteen, mistä koko kylä voi nauttia.

– Tahdomme ehdottomasti säilyttää koulumme, tiivistää vanhempainyhdistyksen puheenjohtaja **Heidi Kemilä**.

Det årliga halloweenfesten är en kär och lagom kuslig tradition som föräldraföreningen upprätthåller. Halloweenfesten är en kär och lagom kuslig tradition som föräldraföreningen upprätthåller.

– Vi vill ju ha vår skola kvar, sammanfattar föreningens ordförande **Heidi Kemilä** poängen med uppdraget.

Att hitta argument var lätt. Inom föreningen är man rörande överens om att Västernorrlands skola har många styrkor.

I Västernorrlands skola lever den

lilla byskolan kvar i bästa bemärkelse. Det röda huset med vita knutar och den stora mångsidiga skolgården omgiven av åker och skog för tankarna till Bullerbyn. Miljön är unik och lokalsamhället berikar aktivt undervisningen.

Heidi Huldén och **Marie Eriksson** har båda haft skolan i

tankarna när de valde att boställa sig i just Västernorrland. De ser det nära samarbetet mellan skolan och Sofia dagis som en fantastisk tillgång. Övergången mellan förskola och skola är närmast smörlös, vilket alls inte är fallet på annat håll.

Ninni Lindroos och **Amy Lindroos** hör till de föräldrar

som har valt att sätta sina barn i Västernorrlands skola trots att de bor i Vestlax som egentligen hör Amosparkens upptagningsområde. De är inte ensamma om det valet.

Föräldraföreningen bedömer att elevprognosen i den ursprungliga rapporten missar ett tiotal barn som är på väg

att börja i Västernorrland, fastän de bor utanför skolans upptagningsområde. Att föräldrar aktivt väljer Västernorrlands skola och bekostar skolresorna själva säger en hel del om skolans attraktionskraft.

Skolans litenhet är en styrka. Lärarna har möjlighet att verkligen lära känna eleverna och man jobbar och umgås mycket över klassgränserna. I föräldraföreningen ser man små grupper och trygga, överskådliga sammanhang som en tillgång i en tid då specialbehoven bland eleverna blir allt flera.

Huruvida en stängning skulle innebära besparingar är man också tveksam till. Att det redan finns en skolstängning som rör mellan Västernorrland och Kimito gör inte att lågstadiet barnen automatiskt kan åka med.

– De har andra tider än högstadiebarnen. Ska de vänta i flera timmar på att få åka hem eller blir det aktuellt med flera skjut-sar och ytterligare kostnader, frågar sig **Staffan Söderström**.

I föräldraföreningen är man överens om att kommunen i stället för att stänga Västernorrlands skola borde använda skolan i kommunens profilerade utbud. Den har potential att locka nya inflyttare till kommunen.

Föräldraföreningens uppdrag finns med i kommunens beredning av skolfrågan och kan läsas i sin helhet bland utlåtandena på kommunens hemsida. (FR/HS)

Koulu on koko kylälle tärkeä

Brinner för skolan. / Paloo koulun puolesta. Amy Lindroos, Ninni Lindroos, Henna Renfors, Freja Rudels, André Sundelin, Heidi Kemilä, Staffan Söderström, Janette Jägerskiöld och Heidi Huldén hör till de aktiva i Västernorrlands skolas föräldraförening. På bilden saknas styrelsemedlemmen Kristina Henriksson och lärarrepresentanten Nina Oksanen.

Perusteluita vaatimukselle löyty: Hyväkuntoinen punainen

koulurakennus valkoisine ikkuna- ja ovipuitteineen sekä

lähipeltojen, niittyjen ja metsän ympäröimä monipuolinen

piha vievät ajatukset **Astrid Lindgrenin** kirjoihin Melu-

kylän lapsista.

Koulun ympäristö on ainituhtuinen ja kyläyhteisö rikastuttaa monipuolista opetusta.

Vahva vetovoima **Heidi Huldén** ja **Marie Eriksson** kertovat, että nimenomaan kyläkoulu ja saumaton yhteistyö päiväkotit Sofian kanssa vetivät asettumaan Västernorrlandiin.

Monet vanhemmat, kuten **Ninni Lindroos** ja **Amy Lindroos**, ovat valinneet lastensa kouluksi nimenomaan Västernorrlandin sen monien vahvuksien takia.

Toisiko koulun sulkeminen oikeasti säästöjä kunnalle? Rahaa kuluisi nykyistä enemmän koulukuljetuksiin. Alakouluisten aikataulut eivät täsmää yläkouluisten kanssa. Koulupäivät pitäisivät monien oppilaiden osalta.

Pieni koulu on vetovoimatekijä. Sen vahvuksiin kuuluu, että kaikki ovat aidosti tuttuja keskenään. Yhteistyö sujuu.

I dag dras noten maskinellt. Förr använde man hästar./ Tänä päivänä nuottaa vedetään koneellisesti. Ennen käytettiin hevosiä.

Notdragning - en fisketradition som lever vidare i Sundvik

I vintras drog notlaget i Sundvik upp 2 300 kilo strömming i ett varp på Träsköfjärden. Det här är en gammal tradition som lever och mår bra i byn.

– Vi får nog gå cirka 100 år tillbaka i tiden. Man har dragit not åtminstone sedan 1920-talet. Före det fanns inte notar. Men just före kriget in på 50-talet blomstrade notdragningen i Västernorrland, säger **Henrik Jensén** som är sammankallare i dagens notlag.

Han har inte velat ta över den etablerade titeln notkung som brukar användas för den som leder notlaget och som tidigare innehades av **Hasse Adolffsson**.

Förr hade gårdarna ofta en egen not och egna notlag bestående av ett tiotal män och två hästar som användes för att dra noten. Vid en tidpunkt fanns det ett tiotal aktiva notlag. Träsköfjärden var känd för att ha rikligt med fisk.

– Fick man över 200 kilo strömming så räckte det till dagspeng-

ar åt dem som drog hästarna och till notkungen. Fick man 400 kilo så förtjänade också notägaren bra. Det fanns många fiskuppköpare på 50-talet. Klobbnäs var en samlingsplats dit notlagen förde fångsten till försäljning. Därifrån fördes fisken till Bjärnä där den lastades på tåget för vidare transport, till och med till Leningrad, berättar Jensén.

– Då jag själv gick i skolan i början på 60-talet fanns det ännu några notlag. Bland annat hade **Börje Söderlund** som var del-

ägare i Åbo fisk notar varav en användes ganska sent. Det var intressant att se när de drog i land noten. Jag var där för att få nors till bete i gäddsaxarna.

Vid det laget hade hästarna ersatts med traktorer. I dag används hydraulaggregat och fyrhjuling för att dra noten. När man tidigare hade en stång som fördes under isen för att föra notens tross fram under isen, används i dag en robot som drar notrossen fram. Roboten som notlaget har skaffat, är populär

även bland de yngre.

– Mina barnbarn brukar vara med och köra den under isen. Det är bäst på kvällarna då man ser robotens lampa lysa under isen, säger Jensén.

Sundvik notlag som består av 13 man drar not enbart på vintern. Det kräver tillräckligt starka isar, speciellt med tanke på den publik som brukar strömma till. I vintras var isen 30-40 centimeter tjock, så ingen behövde vara fundersam.

Notens armar är cirka 130 meter långa. I mitten finns en påse som är 10 meter hög där fisken fångas in. Noten dras under isen längs med botten.

Notlaget säljer strömmingen till fiskare och mataffärer i trakten men man fiskar mest för det egna intressets skull.

– Det är roligt och fint att kunna visa yngre generationer hur det går till. De kan föra traditionen vidare när vi andra är borta. (KN/HS)

Nuotantvetoperinne elää edelleen Sundikissä

Viime talvena Sundvikin nuotaporukka nosti yhdellä varpilla 2 300 kiloa silakkaa Träsköfjärdenillä. Perinnettä vaalitaan innokkaasti.

– Nuottaa on vedetty ainakin 1920-luvulta. Se kukoisti Västernorrlandissa jo ennen sotia 50-luvulla, nuottakunnan kokoonkutsuja **Henrik Jensén** toteaa.

Hän ei tahdo itseään kutsuttavan nuottakuninkaaniksi, vaikka sellainen tapa elää ja oli käytössä myös Sundvikissä esimerkiksi **Hasse Adolffssonin** toimiessa nuottakunnan vetäjänä.

Träsköfjärden on tunnettu kalariikkaana alueena. Monilla tiloilla oli aikanaan omat nuotat ja nuottakunnat, joissa kussakin oli kymmenisen miestä ja

Vinterns fiskafänge var lyckat för Sundvik notlag./ Talven kalasaalis oli onnistunut.

kaksi hevosta vetämässä nuottaa. Jossain vaiheessa nuottakuntia oli jopa kymmenkunta.

– Jos saalis oli 200 kiloa si-

lakkua, sillä maksettiin hyvät päivärahat hevosten vetäjille ja nuottakuninkaalte. Jos saalis oli 400 kiloa, ansaittivat nuotan omistajatkin hyvin. 50-luvulla

riitti kalanostajia. Saaliit vietiin myytäväksi Klobbnäsiin. Sieltä kalat kuljetettiin Perniöön ja niiden matka jatkui junakuljetuksilla jopa Leningradiin asti,

Jensén kertoo.

– 60-luvun alussa, kun itse vielä kävin koulua, usea nuottakunta toimi. Esimerkiksi Turun Kalan osaomistaja **Börje Söderlund** nuottasi ahkerasti. Olin itse mukana pyytämässä norseja syötiksi haukikoukkuihin.

Hevoset oli jo korvattu traktoreilla. Tänä päivänä nuotauksessa käytetään apuna mm. hydraulikka-aggregaatteja, nelipyöräkärriä ja jopa robotteja.

– Lapsenlapseni ovat innoissaan, kun verkkoa viritetään jään alle. Iltaisin on hauskipäivä, kun näkee robotin valon jään läpi, Jensén sanoo.

Sundvikin 13 hengen nuottakunta vetää nuottaa vain

talvisin. Tarvitaan vahva jääpeite. Sen on kestävä myös monihenkien yleisö. Viime talvena jää oli 30 – 40 sentin paksuista, joten kenenkään ei tarvinnut huolestua.

Nuotan ulottuvuudet ylittävät 100 metriä. Sitä vedetään jään alla pitkin pohjaa. Keskellä nuottaa on noin 10 metrin korkuinen ”pussi”, mihin saaliit kootaan.

Nuottakunta myy silakkaa kalastajille ja seudun ruoka-kaupoille. Vahvin motivaatio on oma innostus.

– On hienoa näyttää nuoremille sukupolville, miten tämä tapahtuu. He voivat sitten puolestaan välittää perinnettä eteenpäin.

TERRASS restaurant

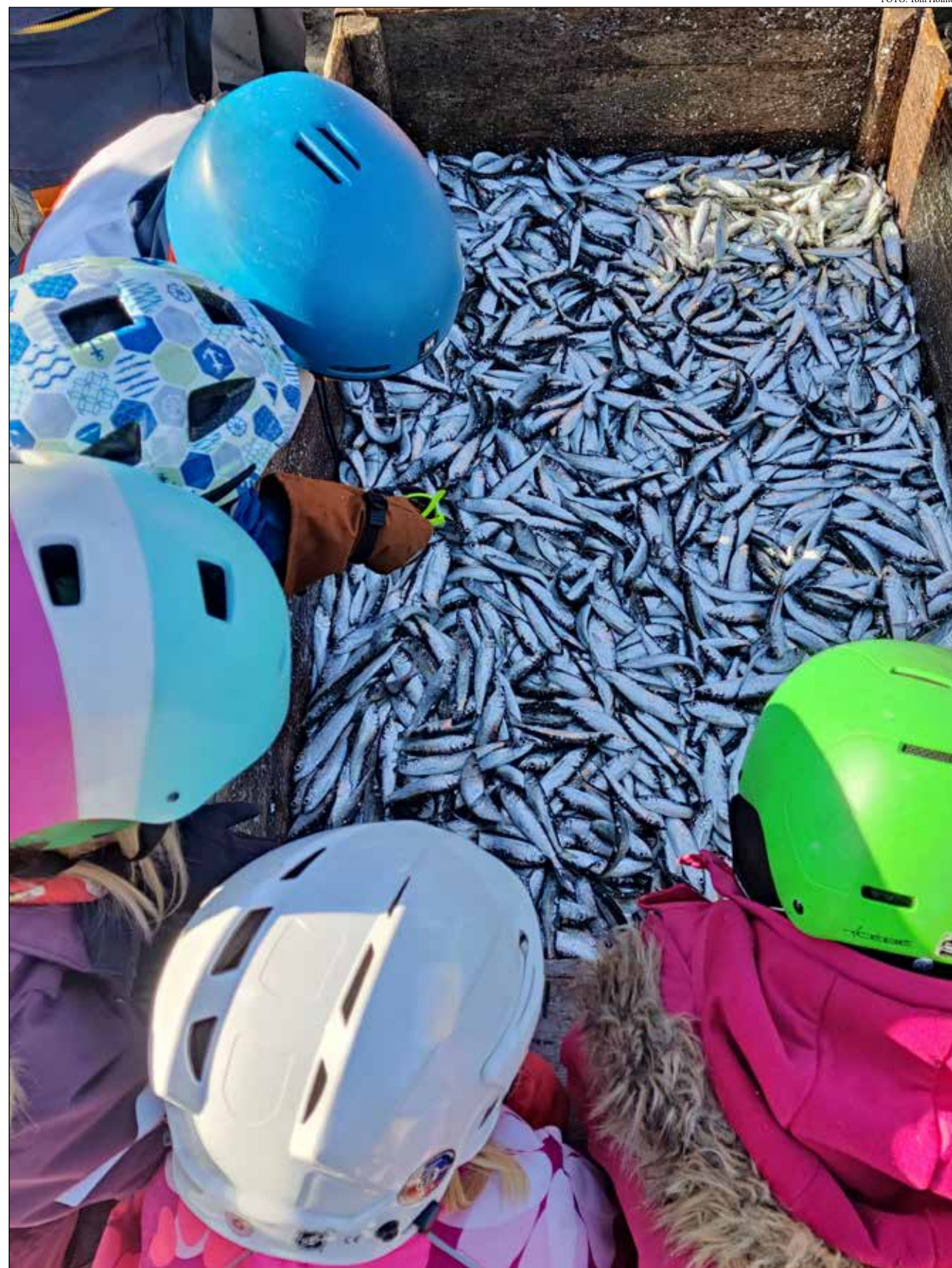

kalkholmsvägen 43
Kalkholmenintie 43
25830 Västernorrland
60°02,6', 22°40,1'
02 42 7575 / +358405239637
pete@terrassn.fi

f Terrassn

SOMMARRESTAURANG I KALKHOLMEN MARINA, I HÄRLIGA VÄSTANFJÄRD.

ÄVEN BESTÄLLNINGSRESTAURANG SAMT CATERING TJÄNSTER. KALKHOLMEN MARINAN KESÄRAVINTOLA, IHANASSA VÄSTANFJÄRDISSÄ. MYÖS TILAUSRAVINTOLA SEKÄ CATERING PALVELUJA.

Notdragningen lockade till sig en ung och nyfiken publik./ Nuotantveto houkutti paikalle nuorta ja uteliasta yleisöä.

Skärgårdens Fysioterapi & Wellness

Team Rehab Center

fysioterapi – lymfaterapi - akupunktur
klassisk massage - hot stone massage
aromamassage - indisk huvudmassage
kosmetologtjänster – fotvård

Vi ger dig hälsa och välmående!

Tel: 02-423 685

Kimito	Västernorrland	Dalsbruk
Arkadiav. 5	Nybyggargr. 2	Dalsbrukskv. 709
	Levelax	

www.rehabcenter.fi

BJÄRKAS GOLF
GOLF RESORT & COUNTRY CLUB

Synlighet - Näkyytyttä

★ REKLAMTJÄNST ★
★ MAINOSPALVELUT ★

Beachflag	Mainosliput, viirit
Tryck på kläder	Vaatepainatukset
Biitejningar	Ikkunatappaukset
Dekaler, etiketter	Tarrat, etiketit
Print & Copy, Scanning, PDF-files	
Flyers, visitkort	Tuuliset, esitteet
Affischer, Roll-UP	SUURET tulostustyöt

Fråga offert - Kysy tarjousta
Koffset Ab Oy 02-421 790, info@mainoskyltit.fi

ÖPPET | AVOINNA
PAPPERS PAPERI BODEN PUOTTI
må - fre | ma - pe 10-17
lö | la 10-14

Ny adress - Uusi osoite
Arkadiav./ Arkadiant. 6, Kimito/Kemiö
044 237 9947 | www.pappersboden.fi

Nordic Activities & Solutions
Kajak uthyrning • Äventyrs guiding
Stugservice • Målningssarbete
Kajakki vuokraus • Eräopastus
Mökkihuolto • Maalaustyöt
www.nordicactivities.fi • tel. +358 (0)400 600711
nordic_activities • contact@nordicactivities.fi

Nickes Taxi
Västernorrland
0400 122 859

Årets kulturstig tar oss till byarna Sirnäs och Misskärr

Sirnäs är en gammal by i Västanfjärd. Här finns 7-8 forngrovar i Söderviken. På Museiverkets sidor anges att forngrovarna är från tidig metallålder, vilket i Finland klassas till 1500-0 f.Kr.

Byns namn "Sirnes" finns omnämnt redan 1540. Namnet kunde tänkas komma från det slaviska ordet "Sirnitsa", som betyder en människa med svart kappa, en munk eller en nunna. Sirnäs har nämligen varit ett gammalt kaplansboställe. Tre skärgårdskaplaner har bott i Sirnäs.

Den första var **Laurentius Andreae (Lars Andersson)**, som var kaplan då kapellet förflyttades från Kyrkån på Hitis år 1637. Efter honom bodde kaplan **H. Daniel Andreae** och därefter hans son **Sigfridur Daniels**. Han tog släktnamnet Sirenus efter bostället i Sirnäs. **Sigfrid Sirenus** bodde i Sirnäs till sin död 1697, då hans adjunkt **Ericus Corenius** blev kaplan i Hitis. Han bodde åtminstone ännu 1699 i Sirnäs. År 1704 upphörde Sirnäs vara "Cappelans Bool".

År 1540 var invånarantalet i Sirnäs 10 personer, men i början av 1600-talet kom det ett femtiotal preussiska arbetare till Sirnäs.

Axel Oxenstierna hade år 1627 förlänats Kimito socken av kung **Gustav II Adolf**. Axel Oxenstierna ville göra järnhanteringen mera lönsam, genom att sjuda tjära till beck. Detta hade han fått lära sig under en vistelse i Preussen. Han anställde **Johan Hieronymus Altendörfer** och **Jörgen Fahrenholdt** och ett becksjuderi inrättades i trakten av Sirnäs. Enligt kontraktet fick becksjudarna havre, pengar och bopkap som lön. Huset i Sirnäs som byggdes för becksjudarna försågs med 10 fönsterglas, två spjäll, tegel, kalk och 1500 taknåver, två båtar och åtta dragoxar.

I Sirnäs finns två gårdar; Vestergård och Östergård. År 1724 köpte **Mikael Hising** den första gården i Sirnäs till Dahls Bruk. År 1734 köpte han den andra gården. Gårdarna skötes av landbönder. I Vestergård fanns på 1700-talet två torp; Stubb

torp och Båtsman torp. Enligt kyrkoboken 1769-1774 beboddes torpen år 1769 av fördubl. båtsman **Johan Nyberg** och kronobåtsman **Carl Stubbe**. (Stubbe var ett allmänt namn i Preussen på den tiden). År 1927 sålde Dalsbruks fabriks gårdarna i Sirnäs.

I dag bor det fortfarande 10 personer i Sirnäs. På sommaren sjuder dock byn av liv, eftersom det finns över 30 fritidsbostäder.

Lördagen den 8 juni bekantar vi oss med tre gamla hus i Sirnäs.

1. Vestergårds karaktärshus är byggt i början av 1800-talet. Det blev tillbyggt år 1864 och grundrenoverades 1974. Huset ägs av **Kurt Nyman**.

2. Östergård byggdes också i början av 1800-talet. Huset har varit bebott en längre tid eftersom de tidigare ägarna **Åke** och **Hilding Gintlund** bodde i torpet. Huset ägs av **Johan Ruohonen**.

3. Vikkulla är byggt i mitten av 1800-talet. Huset ligger nära

byns gemensamma simstrand, där man kan sitta och njuta på de släta klipporna. Huset ägs av **Mattias Hansson**.

Byn Misskärr är också en liten by med endast några få personer vintertid, men massor av sommargäster. Byns invånare har en egen strand vid Galtarbyviken. Under kulturvandringen besöker vi tre gårdar:

4. Vestergård är den äldsta gården. Den byggdes 1792 och ägs sedan 1981 av **Toon Söderholm**.

5. Lönnbacka byggdes i slutet av 1800-talet. Ägare är **Gullan Kareliusson**.

6. Norrbacka byggdes år 1919. Här får vi höra om de tre systarna som förr bodde i huset. De hette **Valborg**, **Edit** och **Agda**. Fastän de alla tre blev över 90 år gamla kallade man dem "Norrback-flickorna". Valborg var sömmerska och sydde kläder, Edit hade gått i husmodersskola och var den som skötte om matlagningen. Agda hade gått i någon trädgårdsskola och var den som

skötte odlingarna. Hennes jordgubbar lär ha varit utsökt goda. Själv minns jag att det växte massor med krikon eller plommon i den soliga delen av trädgården. I Norrbacka bjuds

vi på saft och bulla av husets ägarinna, **Monica Nordström**.

Evenemanget är gratis. Välkomna med! (HR)

Info om kulturstigarna

Västanfjärds elfte kulturstig genom byarna Sirnäs och Misskärr öppnas lördagen den 8 juni 2024.

Vi samlas vid Västanfjärds gamla kyrka kl. 10.00. Därifrån samåker vi först till Sirnäs, där vi vandrar lite och ser på de gamla husen. Sedan åker vi vidare till Misskärr där vi bekantar oss med några gamla gårdar och blir bjudna på något. Reservera ungefär två timmar för utfärden.

Evenemanget är gratis.

Mer info: Helga Rajala, 050 57 33 486

Tietoa kulttuuripoluista

Västanfjärden yhdestoista kulttuuripolku Sirnäsin ja Misskärrin kylien kautta avataan lauantaina 8.6. 2024.

Kokoonnumme Västanfjärden vanhan kirkon parkkipaikalla klo. 10. Lähemme omilla autoilla ensin Sirnäsiin. Pienen kävelyn jälkeen jatkamme matkaa Misskärriin. Kävellään pieni lenkki. Siellä tarjotaan juotavaa. Retkeen kannattaa varata pari tuntia aikaa.

Retki on ilmainen.

Kysy lisää: Helga Rajala, 050 57 33 486

Källor: / Lähteet:

- Tuula Nyman
- Karjalaisten joulusanomat; Heikki Kokkonen / Sirnitsa
- Riksarkivet / Kansallisarkisto
- Skärgårdskapell och kyrkor i Hitis skärgård under 700 år av Elis Selin
- Kimito Friherreskap av John Gardberg
- Taalintehtaan Rautaruukki JA SEN ISÄNNÄT 1868-1936 / TH:Svedlin
- Kyrkoböcker / Kirkonkirjat

Museiverket / Museovirasto.

Tämän vuoden kulttuuripolku vie meidät Sirnäsin ja Misskärrin kyliin

Sirnäs on vanha kylä Västanfjärdissä. Kylässä on 7-8 muinaishautaa. Museoviraston mukaan muinaishaudat ovat pronssikaudelta, noin 1500-0 vuotta e.Kr.

"Sirnesin" kylä on mainittu jo vuonna 1540. Nimi voisi juontaa slaavilaisesta sanasta "sirnitsa", joka tarkoittaa mustakaapuista henkilöä, munkkia tai nunnaa. Sirnäsissä on nimittäin ollut kappalaisen virka-asunto, jossa on asunut kolme saaristokappalaista.

Ensimmäinen saaristokappalainen oli **Laurentius Andreae (Lars Andersson)**, joka toimi kappalaisena, kun kappeli muutettiin Kyrköstä Hiittisiin vuonna 1637. Sitten Sirnäsissä

asui kappalainen **H. Daniel Andreae** ja hänen jälkeensä poikansa **Sigfridur Daniels**, joka otti sukunimen Sirenus asuinpaikkansa mukaan. **Sigfrid Sirenus** asui Sirnäsissä kuolemaansa saakka aina vuoteen 1697. Kappalaisen apulainen **Ericus Corenius** asui kylässä ainakin vuonna 1699. Kappalaisen virka-asunto oli Sirnäsissä aina vuoteen 1704.

Sirnäsissä oli vuonna 1540 10 aikuista asukasta. 1600-luvulla tuli viitosenkymmentä preussilaista työläistä Sirnäsiin. Kuningas **Kustav II Adolf** oli lahjoittanut vuonna 1627 vapaaherra **Axel Oxenstiernalle** loputkin Kemiön alueista ja Sirnäsiin rakennettiin preussilaisten **Altendörferin**

johtamalla. Hänellä oli useita vaimoja, joissa terva jalostettiin tuotteeksi piki. Taloon rakennustarvikkeiksi saatiin kymmenen lasi-ikkunaa, kaksi peltiä, tiiliskiviä, kalkkia ja tuolta 1500 kpl katon tekemiseen sekä lisäksi kaksi venettä ja kuusi vetohärkää.

Sirnäsissä on kaksi tilaa; Vestergård ja Östergård. Vuonna 1724 kirjoitetulla kauppakirjalla **Mikael Hising** osti verotilaksi Sirnäsin kruununtilan, kun Taalin ruukkitilaa laajennettiin. Toiseen tilaan Hising sai hallintaoikeuden vuonna 1734. Lampuodit hoitivat tiloja. Vestergårdin alueella oli kaksi torppaa, Stubb Torp ja Båtsmans Torp, joissa asui **Johan Nyberg** ja **Carl Stubbe**. (Stub-

be oli yleinen nimi Preussissa siihen aikaan). Vuonna 1927 Taalintehtaan tehdas myi tilat. Nykyään Sirnäsissä asuu noin 10 henkilöä. Kesäisin kylässä on elämää, sillä alueella on yli 30 vapaa-ajan rakennusta. Sirnäsissä näemme kolme taloa.

1. Vestergårdin päärakennus on rakennettu 1800-luvun alussa, lisäksi 1864 ja peruskorjattu 1974. Talon omistaa **Kurt Nyman**.

2. Östergård rakennettiin myös 1800-luvun alussa. Talossa ei ole asuttu aikoihin, sillä aikaisemmat omistajat **Åke** ja **Hilding Gintlund** asuivat torpassa. Talon omistaa **Johan Ruohonen**.

3. Vikkulla on rakennettu 1800-luvun puolessa välissä. Talo sijaitsee kylän yhteisen ranta-alueen lähellä. Talon omistaa **Mattias Hansson**.

Misskärrin kylä on myös pieni kylä. Talvisin asukkaita on alle 10, mutta kesällä on paljon kesämökkiläisiä. Kyläläisillä on oma ranta Galtarbyvikenissä. 1980-luvulla siellä pidettiin partioliiri. Misskärrissä tutustumme kolmeen vanhaan taloon.

4. Vestergård on kylän vanhin talo. Rakennusvuosi on 1792. Vuodesta 1981 lähtien **Toon Söderholm** omistaa talon.

5. Lönnbacka rakennettiin 1800-luvun lopussa. Omistaja

on **Gullan Kareliusson**.

6. Norrbacka on rakennettu 1919. Talossa asui iso perhe, josta kolme sisarta eli yhdessä vielä yli 90-vuotiaana. Omistaja **Monica Nordström** kertoo meille tarinoita "Norrbacka-tytöistä". **Valborg** oli ompelija. Hän ompeli vaatteita myös kyläläisille. **Edit**, joka oli käynyt emäntäkoulun, laittoi ruokaa. **Agda** taas hoiti puutarhan. Hän oli käynyt jonkinlaisen puutarhakurssin ja oli kuuluisa hyvänmakuisista mansikoistaan! Norrbackassa meille tarjotaan mehua ja pullaa.

Tervetuloa mukaan tutustumaan Sirnäsiin ja Misskärriin!

KULTURSTIG | KULTTUURIPOLKU 2024

Sirnäs & Misskär

Den första kulturstigen Westanfjerd-Kalkholmen-Vestanvik öppnades sommaren 2014, den andra i Norrhamn 2015, och sedan följde 2016 Sundvik, 2017 Tappo, 2018 Nivelax, 2019 Östanå, 2020 Söderlammala, 2021 Pörtsnäs och Galtarby, 2022 Grägnäs och Finsjö byar, 2023 Västerlilla. De hus som deltar i kulturstigarna har byggts före år 1950.

Ensimmäinen kulttuuripolku Westanfjerd-Kalkholmen-Vestanvik avattiin kesällä 2014, Norrhamn polku 2015, Sundvik 2016, Tappo 2017, Nivelax 2018, Östanå 2019, Söderlammala 2020, Pörtsnäs ja Galtarby 2021, Grägnäs ja Finsjö 2022, Västerlilla 2023. Talot, jotka ovat mukana kulttuuripoluilla, on rakennettu ennen vuotta 1950.

FOTO: Marjatta Karikoin

FOTO: Marjatta Karikoin

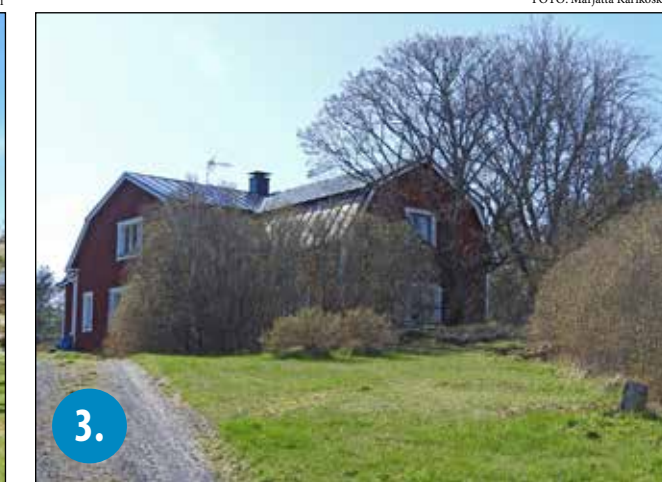

FOTO: Marjatta Karikoin

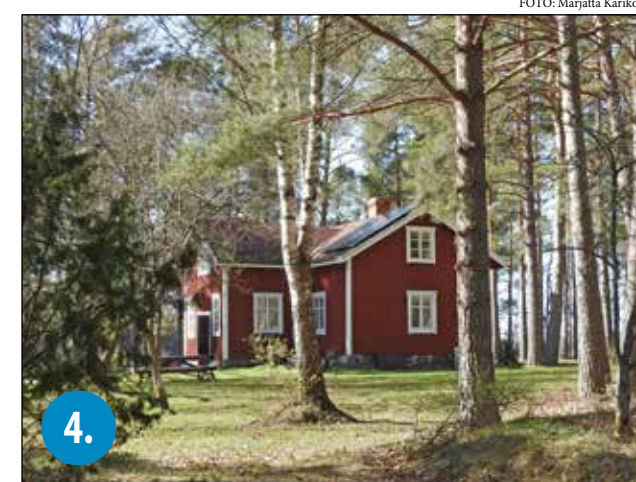

FOTO: Marjatta Karikoin

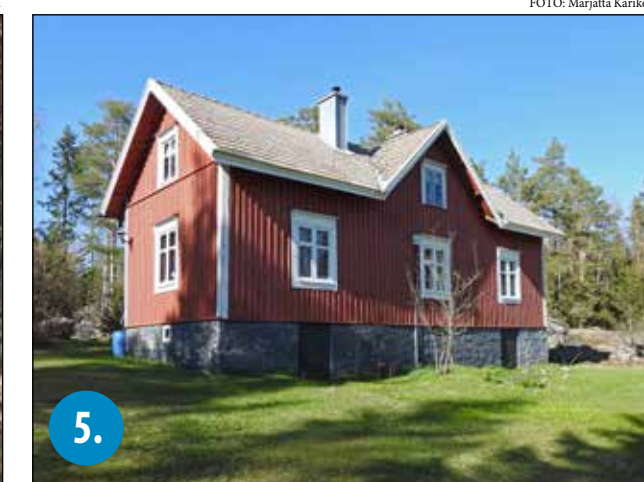
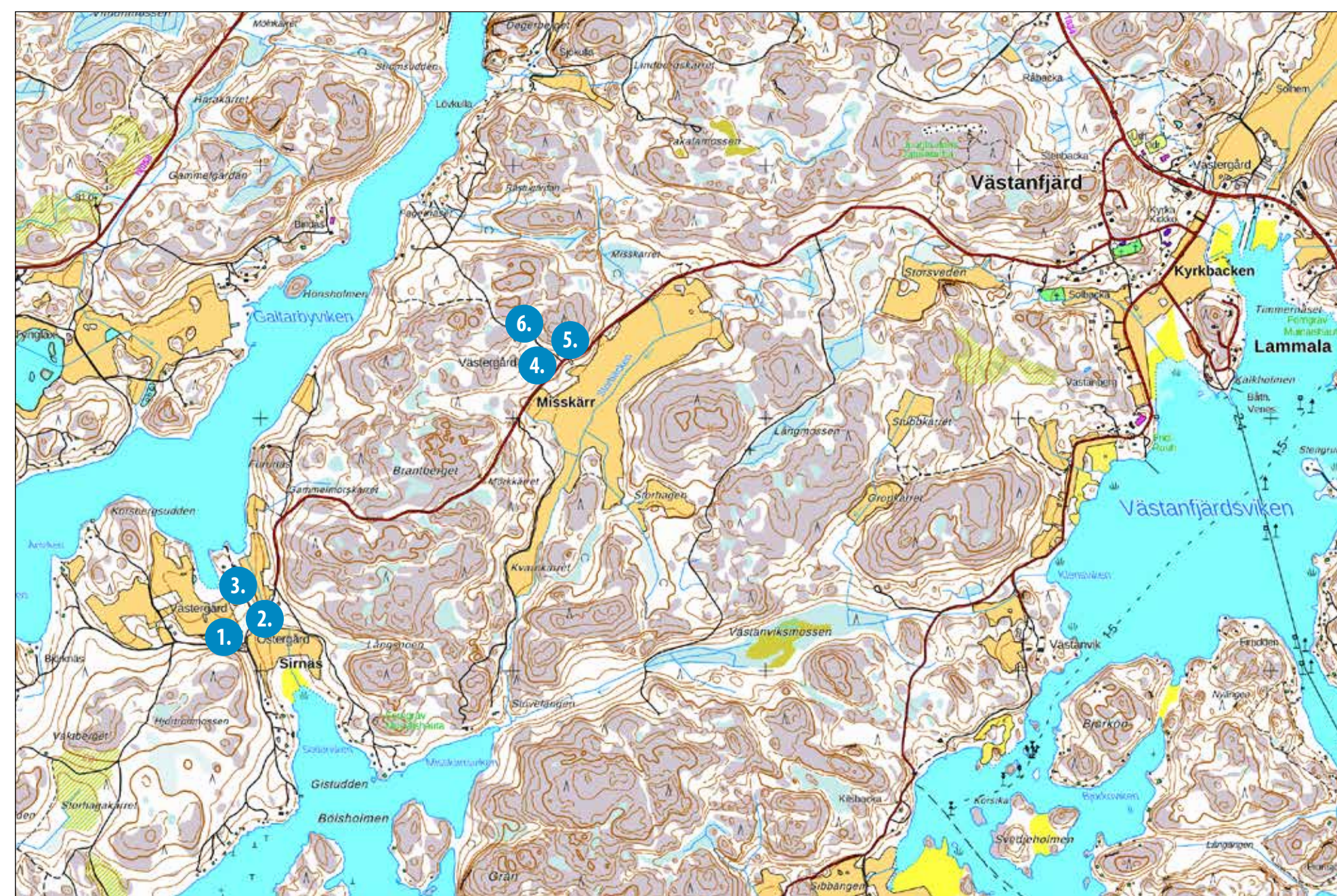

FOTO: Marjatta Karikoin

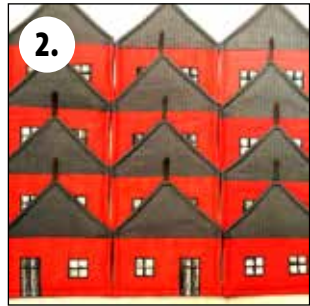
FOTO: Marjatta Karikoin

Häng med på hantverkarrunda! Tule mukaan käsityöläiskierrokselle!

Vad tillverkar hantverkarna i Västanfjärd? Lördagen den 8 juni klockan 12–16 ordnas en hantverkarrunda där hantverkarna visar sina produkter.

Det är första gången det ordnas en hantverkarrunda i Västanfjärd. Initiativtagare är **Annika Baarman-Sundblom**. Denna gång är det hon och fem andra hantverkare som öppnar sina dörrar, för att berätta om sin produktion. Du kan besöka dem i den ordning du själv vill under eftermiddagen. Inträdet är fritt.

Det är inget köptvång, men kanske hittar du något trevligt att köpa eller får inspiration att själv börja tillverka något! (OBS! Kolla vilket slag av betalningsätt som gäller hos respektive hantverkare!) Hantverkarna välkomnar dig med färggranna ballonger vid infarten.

1. **Tarja Nabb** förevisar sin nya hobby: diamond painting. Detta arbete kräver såväl precision som tålmodighet, eftersom man ska ordna olikfärgade små, små plastdianter enligt rätt mönster. Arbetet resulterar i vackra tavlor. Just nu har Tarja inga produkter att sälja. Välkomna till Tappovägen 119!

2. **Annika Baarman-Sundblom** är en textilkonstnär som tillverkar bland annat sydda och stickade produkter, men också produkter av getingbon och knappar. Under hantverkarrundan kan du köpa såväl produkter som material. Kontant betalning/Mobile Pay. Välkomna till Tappokällarn/Tappokellari på Tappovägen 45!

3. Företaget Engla-Charlotta är känt för kvalitetssydda barnkläder. **Tiina Rosenblad** syr ljuvliga barnkläder i gammal stil. Det mesta säljer hon på nätet. På fotona ser du modeller på dopkläder. Under hantverkarrundan visar och säljer Tiina olika modeller. Kontant betalning. Besök Engla-Charlotta på Snickersvägen 6 i Tappo!

4. Krummakaren **Inge-May Koskelin** förevisar sin keramikverkstad och säljer egna produkter. Kontant betalning/Mobile Pay. Välkommen till Bjärkas krummakari på Västanfjärdsvägen 655 i Östanå!

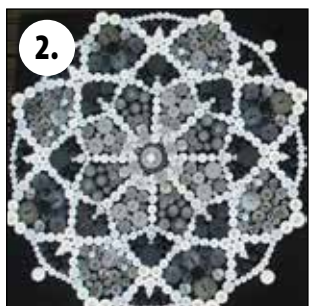

EFTERMIDDAGSKAFFE
Intill keramikverkstaden ligger Bjärkas pub. Där kan du köpa kaffe eller te och njuta av hembakat. Kontant betalning/Mobile Pay. Välkommen!

5. **Verna Lampinen** är en mångsysslare som gör bland annat stiliga och stadiga väskor av tomta kaffepaket. Av kaffepaketens skapar hon också vackra svanar. Dessutom virkar hon både dukar och stickar sockor och vantar. Hon gör även små virkade väskor med metallinslag. Kontant betalning. Välkommen till Västanfjärdsvägen 892!

6. Möbelpapeteraren **Heidi Lindroos** förevisar hur hon klär om såväl nya möbler med superlonstoppning som gamla möbler med fjädrar och gammaldags stoppning. Heidi brukar också förnya madrasser och säten till båtar. Heidi jobbar i sin verkstad på gården. Under hantverkarrundan säljer hon inredningsdetaljer och tygrester. Kontant betalning/Mobile Pay/kort. Välkommen till Grägnäsvägen 96! (HR)

Mitähän Västanfjärdin käsityöläiset puuhaavat? Lauantaina 8. kesäkuuta klo 12–16 sinulla on mahdollisuus vieraila käsityöläisten luona.

Tämä on ensimmäinen kerta, kun Västanfjärdissä järjestän käsityöläiskierros. Aloitteen teki **Annika Baarman-Sundblom**. Hän ja viisi muuta käsityöläistä pitävät avoimien ovien päivän ja kertovat tuotannostaan. Voit tehdä kierroksen haluamassasi järjestyksessä iltapäivän aikana.

Sisäänpääsy on ilmainen eikä mitään ostopakkoa luonnollisesti ole. Ehkä saat inspiraation ryhtyä harrastamaan itse jotain uutta tai löydät jotain kivaa ostettavaa. Tarkista kuitenkin, minkä maksutavan kukin hyväksyy. Käsityöläiset toivottavat sinut tervetulleeksi värikkäällä ilmapalloilla.

1. **Tarja Nabb** esittelee uutta harrastustaan, timanttimaalausta. Tämä työ vaatii sekä tarkkuutta että kärsivällisyyttä, sillä erivärisiä varsin pieniä muovitimantteja on järjestettävä oikein kaaavan mukaan. Työn tuloksena syntyy kauniita tauluja. Juuri tällä hetkellä Tarjalla ei ole myytävää tuotteita. Tervetuloa osoitteeseen Tappotie 119!

2. **Annika Baarman-Sundblom** on taidekäsityöläinen, joka valmistaa erilaisia neuletuotteita. Työssään hän käyttää raaka-aineina mm. ampiainen pesiä ja nappeja. Kierroksen aikana voit ostaa sekä tuotteita että materiaaleja. Käteismaksu/mobiilimaksu. Tervetuloa Tappokellariin Tappotielle 4!

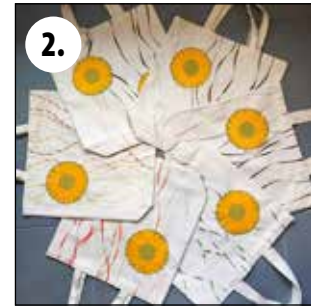
3. Yritys nimeltään Engla-Charlotta on tunnettu laadukkaista lastenvaateistaan. Omistaja **Tiina Rosenblad** ompelee ihania lastenvaatteita vanhaan tyyliin. Hän myy tuotteitaan pääosin verkossa. Vieraisissa kuvissa näet malleja ristääsvaateista. Kierroksen aikana Tiina esittelee ja myy mallikappaleita. Käteismaksu. Vieraila Engla-Charlottassa osoitteessa Snickerskaari 6, Tappo!

4. Keraamikko **Inge-May Koskelin** esittelee keramiikkapajaansa ja myy omia tuotteitaan. Käteismaksu/mobiilimaksu. Tervetuloa Bjärkaksen keramiikkapajaan Östanåssa, Västanfjärdintie 655!

ILTAPÄIVÄKAHVIT
Voit nauttia iltapäiväkahvista ja kotileivonnaisista Bjärkaksen pubissa, joka sijaitsee keramiikkapajan vieressä. Käteismaksu/mobiilimaksu. Tervetuloa Västanfjärdintie 655:een!

5. **Verna Lampinen** on monipuolinen käsityöläinen. Tyhjästä kahvipakkauksista hän tekee esimerkiksi tyylikkää ja tukevia kasseja, mutta myös kauniita joutsenia. Lisäksi hän virkkaa pöytäliinoja ja neuloo sukkaa ja lapasia. Hän tekee myös pieniä virkattuja laukkuja, joissa on metalliosia. Käteismaksu. Tervetuloa Västanfjärdintie 892:een!

6. Huonekaluverhoilija **Heidi Lindroos** esittelee kuinka hän kunnostaa sekä uusia että vanhoja huonekaluja. Heidi uusii tarvittaessa myös veneiden patjoja ja istuimia. Heidillä on oma työpaja kotipihassaan. Kierroksen aikana hän myy sisustus- tuotteita ja kankaanpalasia. Käteismaksu/mobiilimaksu/kortti. Tervetuloa Grägnäsvägen 96:een!

Sommarfest på Kalkholmen 29 juni

Lördagen den 29 juni klockan 13-17 arrangerar Västanfjärdens byråd en sommarfest på Kalkholmen. Festen har ett sjömanstema och man får gärna klä sig enligt det. I festen bjuder på fisksoppa, kaffe och bulle, musik, program och nya vänner. Inträdet är 15 euro per person.

Kesäjuhla Kalkholmenilla 29.6.

Lauantaina 29.6. klo 13-17 Västanfjärdin kyläyhdistys järjestää kesäjuhlan Kalkholmenilla. Juhlassa on merimieheä ja olet tervetullut pukeutumaan sen mukaisesti. Juhlassa on tarjolla kalakeittoa, kahvia ja pullaa, musiikkia, ohjelmaa ja uusia ystäviä. Pääsymaksu on 15 euroa per henkilö.

Rolig och avkopplande tisdagspilates kallar

Skön och glad, lugnande och uppfriskande pilates erbjuds igen på Kalkholmens scen på sommartisdagar. **Riitta Saarikko** uppmantrar alla att komma med. Att röra på sig i det fria är bra för kropp och själ.
– Ta med egen träningsmatta och vattenflaska. Lektionerna passar även nybörjare. En timme kostar 13 euro. Det kan betalas kontant, med faktura en gång i månaden eller med Smartum, säger Saarikko. Starten är redan den 28 maj. I juni och augusti är pilatesen klockan 18-19 och i juli klockan 10-11. Frågor/anmäl dig till: Riitta Saarikko, 050 3676891. (HS)

Hauska ja rentouttava tiistaipilates kutsuu

Mukavaa ja iloista, rauhoittavaa ja virkistävää menoa on taas tarjolla kesätiistaisin Kalkholmenin lavalla. Riitta Saarikko kannustaa osallistumaan. Jumppa ulkoilmassa tekee hyvää mielelle ja kropalle.
– Ota mukaan oma jumppamatto ja juomapullo. Tunnit sopivat myös aloittelijalle. Tunti maksaa 13 euroa. Sen voi maksaa käteisellä, laskulla kerran kuussa tai Smartumilla, Saarikko sanoo. Startti on jo 28. toukokuuta. Kesäkuussa ja elokuussa tunti on kello 18-19, heinäkuussa kello 10-11. Ilmoittaudu: Riitta Saarikko, 050 3676891. (HS)

Jazzää Duo tar gladjazz till Kalkholmen

Det blir jazztoner på Sommarfesten på Kalkholmens estrad den 29 juni. Då kliver Jazzää Duo upp på scenen. Jazzää Duo är grundad år 2018 av musikerna Ralf Eriksson (dragspel) och Philip Hedlund (banjo, gitarr, ukulele). Alldeles nyligen höll duon sin 5-årsjubileumskonserter. Duon spelar i första hand traditionell jazz, så kallad "gladjazz" från 1920- och 1930-talet, men vid behov även andra typer av underhållningsmusik.

Eriksson och Hedlund har lång erfarenhet som musiker i olika sammansättningar och spelar på allt från äldreboende till jazzfestivaler. Båda musikerna är födda och uppvuxna i Dalsbruk. De vill föra den traditionella jazzens glädjebudskap vidare både på Kimitoön och i hela Finland. (PH)

Kalkholmenilla kuullaan iloista jazzia

Sommarfestin yhteydessä 29. kesäkuuta kuullaan jazzia Kalkholmenin estradilla, kun Jazzää Duo välittää jazzin ilosanomaa kaikille.

Jazzää Duo on muusikkojen Ralf Erikssonin (hanuri) ja Philip Hedlundin (banjo, kitara, ukulele) vuonna 2018 perustama duo. Äskettäin nähtiin kaksikon 5-vuotis-juhlaconsertti.

Jazzää Duo soittaa etupäässä perinteistä jazzia, "iloista jazzia", 1920- ja 1930-luvulta, mutta tarpeen tullen myös muunlaista viihdemusiikkia.

Sekä Eriksson että Hedlund ovat kokeneita muusikoita ja ovat pitkään soittaneet erilaisissa kokoonpanoissa.

Esiintymispaikat ovat vaihdelleet vanhainkodeista jazzfestivaaleihin. Molemmat ovat syntyneet ja kasvaneet Taalintehtaalla. Kaksikko haluaa välittää perinteisen jazzin ilosanomaa eteenpäin Kemiönsaarella ja koko Suomessa. (PH)

Kollektivtrafik till Västanfjärd

Västanfjärd har inte på många år haft en reguljär busstrafik. Busslinjerna på Kimitoön följer huvudleden från Dalsbruk via Kimito till Åbo eller Salo.

Den kommunala skoltransporten sköts med buss och eftersom det finns rum i bussen kan också andra än skolelever använda sig av den. Resan kostar fyra euro. Under skoldagar går bussen enligt följande tidtabell:

Morgontur Västanfjärd – Kimito	Eftermiddagstur Kimito – Västanfjärd
7.25 Nivelax	14.35 Kimito, Arkadia
7.30 Lammala	14.50 Vestlax
7.50 Vestlax	15.00 Lammala
8.10 Kimito, Arkadia	15.05 Nivelax

Västanfjärdin julkisen liikenne

Västanfjärdistä ei ole ollut säännöllistä bussiliikennettä moneen vuoteen. Kemiönsaaren bussilinjat seuraavat pääreittä Taalintehtaalta Kemiön kautta Turkuun tai Saloon.

Kunnallinen koululiikenne Västanfjärdiin hoidetaan bussilla ja koska linja-autossa on tilaa, sitä voivat käyttää myös muut kuin koululaiset. Matka maksaa neljä euroa. Koulupäivinä bussi kulkee yllä olevan aikataulun mukaisesti. (MN)

Över 1 000 runder discgolf i Västanfjärd

Över tusen spelade runder på Västanfjärd Discgolfpark under året 2023, visar statistik från den populära discgolf-applikationen U-disc. Man kan gott säga att banan varit välbesökt sedan den öppnades sommaren 2022. Även fast vintern bjudit på nå har man kunnat se spår av spel på att banan.

Under 2023 har även Kimitoöns Discgolf-sektion grundats under gymnastik- och idrottsföreningen Jäntevä. Kimitoöns Discgolf har i samråd med andra aktörer och sponsorer ordnat flera tävlingar och mästerskap, som exempelvis veckotävlingar, påsktävling i Västanfjärd, discgolf-marathon samt höstens Kimitoöns mästerskap där man under en intensiv dag kastar samtliga 18 korgars banor på Kimitoön (Amos Discgolfpark, Taalintehtas Discgolfpark, Västanfjärd Discgolfpark). Kvällen avslutades med middag och prisutdelning på restaurang Terrassn.

Av de tre ovannämnda banorna är Västanfjärd Discgolfpark den mest nybörjarvänliga, avståndet är korta och man tar sig rätt smidigt fram i terrängen. Trots det kan även en erfaren kastare stöta på utmaningar då många av banorna har smala passager omgivna av träd och buskar. En olycksram trädräff kan göra att följande kast blir en riktig utmaning. Så om du inte ännu har provat på grenen eller besökt vår bana - lägg det på årets "to-do"-lista. (RF/JF)

Yli tuhat kierrosta frisbeegolfia Västanfjärdissä

Vuonna 2023 pelattiin yli tuhat kierrosta Västanfjärdin frisbeegolfpuistossa, mikä näkyy suosittuun frisbeegolf-sovellukseen, U-discin, tilastoista. Voidaan hyvin sanoa, että rata on ollut suosittu siitä lähtien kun se avattiin kesällä 2022. Vaikka talvi onkin tarjonnut lunta, on voitu nähdä jälkiä siitä, että rataa on käytetty.

Vuonna 2023 perustettiin myös Kemiönsaaren frisbeegolf-fosasto Jäntevän voimistelu- ja urheiluseuran yhteyteen. Kemiönsaaren frisbeegolf on yhteistyössä muiden toimijoiden ja sponsoreiden kanssa järjestänyt useita frisbeegolf-kilpailuja ja mestaruuskisoja, kuten viikkokilpailuja, pääsiäiskilpailun Västanfjärdissä, frisbeegolf-maratonin sekä syksyllä Kemiönsaaren mestaruuskilpailut, joissa yhden intensiivisen päivän aikana heitetään kaikki Kemiönsaaren 18 korin radat (Amos Discgolfpark, Taalintehtas Discgolfpark, Västanfjärd Discgolfpark). Iltapäivä illalliseen ja palkintojenjakoon ravintola Terrassn'illa.

Mainituista kolmesta radasta Västanfjärdin frisbeegolfpuisto on aloittelijaystävällisin, etäisyydet ovat lyhyitä ja maastossa liikutaan melko vaivattomasti. Siitä huolimatta myös kokenut heittäjä voi kohdata haasteita, koska useilla radoilla on kapeita käytäviä puiden ja pensaiden ympäröimänä, joten epäonnistella puun osumalla seuraava heitto voi olla todellinen haaste. Joten jos et vielä ole kokeillut lajia tai vierailut radallamme, se kannattaa lisätä tämän vuoden "to-do"-listalle.

Stort intresse för digitaliserad sjöfartshistoria

Västanfjärd byaråd arrangerade ett informationstillfälle om Västanfjärdens segelfartygs- och sjöfartshistoria måndagen den 26 februari 2024 i Bjärkas hotellrestaurang. Ett rekordstort antal intresserade slöt upp, från flera håll av Kimitoön. Under välkomstkaffet diskuterade man livligt och utbytte idéer.

Fotografen och författaren **Lasse Lindström** berättade och visade hur Kimito Sjömanshus handlingar - som finns i Sagalunds museum - under hösten 2023 har reproducerats för digitalarkivet.

Sjömanshuset fanns i Västanfjärd i Bjärkas åren 1877-1927 och i Pålvalsby i Kimito från 1928 till 1937. I Sagalunds arbetsgrupp har även **Bodil Söderblom**, **Hannu Vartiainen** och **Kai Ekbom** ingått.

Segelsjöfartygsentusiasten Bodil Söderblom berättade hur man i framtiden kommer att fotografera bilder av gamla föremål med anknytning till ortens sjöfart och skeppsbyggnad - foton, brev, kaptenstaylor med mera.

Flera deltagare gav sina kontaktuppgifter och efter att en artikel publicerades i lokaltid-

ningen har ytterligare information inkommit. Det ser ut som om intresset för den lokala sjöfartens historia är en förenande faktor för hela Kimitoön.

Västanfjärd byaråd har under hela sin existens aktivt fört fram Västanfjärdens segelsjöfartshistoria, bland annat genom att ordna utställningar och utflykter till skeppsbyggnadsplatser.

År 2021 öppnades utställningen "Fem rår - Viisi raakaa". Där visades foton på kända segelfartyg byggda i Västanfjärd. Hösten 2022 ordnades en tvärkonstnärlig föreställning kallad "Brev från sjön" på Kalkholmens scen.

Stora informationstaylor med uppgifter om Västanfjärdens segelfartyg har satts upp på varvsplatserna i Grägnäs och Södersundvik samt på Kalkholmen. Tanken är att i framtiden utöka digitaliseringen till att täcka hela Kimitoöns sjöfartshistoria. Projektet har stötts av **Otto A. Malms** donationsfond.

Tilläggsuppgifter fås av **Marjatta Karikoski**, tfn 0505 708 746, marjatta.karikoski@saunalahti.fi (MK/BS)

Merenkulku yhdistää

Västanfjärd byaråd (kyläyhdistys) järjesti tiedotustilaisuuden Västanfjärdin purjelaiva- ja merenkulkuhistoriasta maanantaina 26.2.2024 Bjärkakaksen hotelliravintolassa. Paikalle saapui ennätysmäärä aiheesta kiinnostuneita eri puolilta Kemiönsaarta. Kahvittelun lomassa keskusteltiin vilkkaasti ja vaihdettiin ideoita.

Valokuvaaja ja kirjailija **Lasse Lindström** kertoi ja näytti miten Sagalundin museossa olemassa olevat Merimieshuoneen dokumentit on syksyn 2023 aikana reprokuvattu digiarkistoa varten. Merimieshuone sijaitti Västanfjärdissä Bjärkakaksessa

vuosina 1877 - 1927 ja sen jälkeen Kemiön Pålvalsbyssä vv 1928 - 1937. Sagalundin työryhmässä ovat olleet mukana myös **Bodil Söderblom**, **Hannu Vartiainen** ja **Kai Ekbom**.

Kirjailija, purjelaiva-asiantuntija Bodil Söderblom kertoi miten jatkossa tullaan kuvaamaan ja tallentamaan paikkakuntalaisten hallussa olevaa vanhaa merenkulkuun ja laivanrakennukseen liittyvää esineistöä.

Tilaisuudessa mukana olleista kymmenen henkilöä jätti yhteystietonsa, ja paikallis-lehdessä julkaistun artikkelin jälkeen on tullut lisää

yhteydenottoja. Vaikuttaa siltä, että kiinnostus purjelaivojen rakentamisen aikakauteen sekä paikallisen merenkulkuhistoria on koko Kemiönsaarta yhdistävä tekijä.

Kyläyhdistys on olemassaolonsa aikana aktiivisesti tuonut esille Västanfjärdin purjelaiva-aikakauden historiaa järjestämällä muun muassa näyttelyitä ja retkiä laivanrakennuspaikoille.

Vuonna 2021 avattiin näyttely "Fem rår - Viisi raakaa", jossa on esillä valokuvia kirkasta tiedossa olevista Västanfjärdissä rakennetuista purjealuksista. Syksyllä 2022

järjestettiin Kalkholmenin näyttämöllä poikkiteollinen esitys "Brev från sjön".

Isot infotaulut purjelaivoista on pystytetty Grägnäs ja Södersundvikin laivanrakennuspaikoille sekä Kalkholmenille.

Ajatuksena on laajentaa digitalisointia tulevaisuudessa koskemaan koko Kemiönsaaren merenkulkuhistoriaa. Projekta on tukenut **Otto A. Malmin** lahjoitusrahasto.

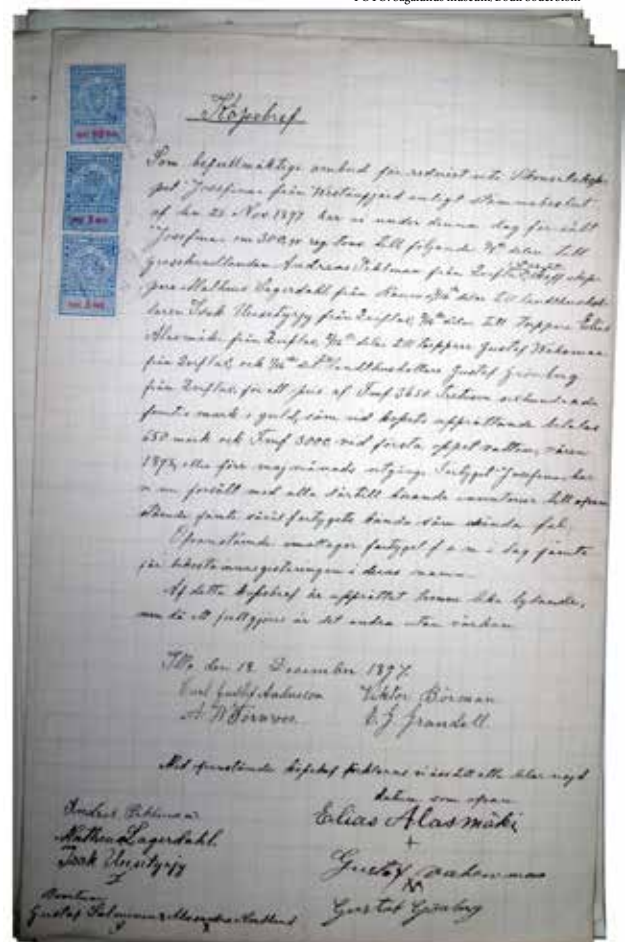
Lisätietoa **Marjatta Karikoski** 050 5708746 marjatta.karikoski@saunalahti.fi (MK/BS)

FOTO: Sagalunds museum/Bodil Söderblom

Barkkeppet ANNA i Sevilla 1895. 1. Kapt. P.G Lindroos; 2. Styrman Oliver Blomqvist; 3. Emil Johansson (?? till Ta?? Lindström) 4. Erik Johansson (fr. Mjösund); 5. konstapel K.W. Wiklund; 6. Timmerman I.A. Isaksson; 7. Stuert G.E. Pyy; 8 & 9 Matroserna A. Forström o. ?E. Axberg; 10 & 11; J.A. Stenroth o. ? W. Kors...

FOTO: Sagalunds museum/Bodil Söderblom

Gammalt köpebrev / Vanha kauppakirja

WALLES TAXI
Jan Wallenius, Västanfjärd
0400 110 550

MINNESVÄRD PERSON 2024 Karl Anton Eriksson satte grunden för Knallis

Karl Anton Eriksson (sedermera Enestam), f. 17.1.1874 - d. 12.2.1944, grundade företaget K.A.Eriksson 29.8.1896. K.A.Eriksson fick närings-tillstånd den 21 januari 1897, och då inleddes verksamheten officiellt.

butiken, som revs i samband med utvidgningen 1984.

Den 5 maj 1917 köpte Karl Anton aktienummer 252 av direktör K.H.Lehtinen som var vd för Keskos företrädare Maakauppiainen Oy som grun-

dades 1906. Samtidigt som firman K.A. Eriksson fyllde 100 år, hade den varit aktionär i Kesko och dess företrädare i 80 år.

År 1934 blev Allan chef, efter att Karl Anton drabbats av ett slaganfall. Samma år köptes

tomten, som hittills hade varit på arrende.

År 1938 byggdes den så kallade nya butiken, som fortfarande finns kvar. Den indelades i två sidor med separata ingångar. Bengt blev chef för köttisidan,

medan Allan satt på kontoret.

Ett eget bageri fanns under åren 1935-1955 och 1939 öppnade man kafé i butikens övre våning. Kaféverksamheten lades ner i mitten av 1950-talet. På 1930-talet tillverkades även

lemonad.

Då Karl Anton en längre tid varit sjuklig beslutade man att ombilda företaget från enskild firma till aktiebolag. Den 13 mars 1944, cirka en månad efter Karl Antons död, var företaget registrerat som AB. Yngsta sonen Filip, till yrket lärare, blev styrelseordförande, äldsta sonen Allan vd, och Bengt blev ansvarig för köttisidan.

År 1952 fick man tillåtelse att upprätta bensinmackar på andra sidan vägen, där höghuset står i dag. År 1963 blev butiken en självbetjäningsbutik. I början av 1960-talet inleddes varutransporterna till byarna. De fungerar fortfarande.

I och med Allans död 1968 blev Bengt chef. Bengts dotter Tua blev vd 1973.

Ett stort 85-års jubileum hölls den 23 oktober 1982 på Vårdkasen, där bland andra dåvarande minister Taxell var närvarande. År 1982 byggdes ett nytt stort lager bakom butiken.

Den 26 oktober 1984 invigdes nya affärsutrymmen efter en renovering av den "nya" butikens nedre våning och ett tillbygge på 535 kvadratmeter. Butiken möblerades om invändigt 1996. Butikens 100-årsjubileum firades den 21 januari 1997.

Knallis har varit en viktig arbetsgivare i Västanfjärd. Hundratals personer har jobbat i butiken och många har blivit pensionerade från sin långvariga arbetsplats i Knallis. Karl Antons livsarbete Knallis lever vidare ännu i dag, 126 år efter att han grundade företaget, nu med Tuas dotter Åsa som vd och köpman. (PE & RH/MK)

Den 26 maj 1902 öppnades filial i Sundvik övergårds. På 1930-talet fanns dessutom filialer i Östanå och Tappo. Varorna kom med galeas från Åbo, och mindre partier med ångbåt, till exempel med "Kimito", "von Konow", "Ahkera" eller "Kuggvik". Redan från och med 1906 beställdes varorna på telefon. Knallis hade nummer 2, nummer 1 hade centralen i Kimito.

Då C.H.Holmlunds butik gick i konkurs på 1910-talet köpte Karl Anton lagret. År 1912 byggdes den första "egentliga"

MUISTAMISEN ARVOINEN HENKILÖ 2024 Karl Anton Eriksson loi Knalliksen

Karl Anton Eriksson (myö. Enestam) s.17.1.1874, k. 12.2.1944, perusti yrityksen K.A.Eriksson 29.8.1896. Vuoden 1897 tammikuun 21. päivänä, jolloin yritys sai elinkeinoluovan, toiminta alkoi myös virallisesti.

Kauppaa pyöritettiin aluksi Lammalan Storgårdsin eteisessä. Valikoimissa oli esim. yksi säkki sokeria, yksi säkki kahvia, sikuria, vehnäjauhoja, useita tupakkalaatuja, laatikollinen sikaareja, housu- ja muita nappeja, kretonkia, petroolia, kuurausharjoja, ohjaksia, hakuvettä, saateinvarjoja ja liivinjousia, jotka saivat naisten vyötäröt kapeiksi.

Vuonna 1898 Karl Anton rakensi oman talon Lammalaan Sjöstrandilta vuokraamallaen tontille, paikalle, missä bensantankit ovat nykyään. Hän meni naimisiin vuonna 1900 Storgårdsin tyttären Zaida Adolfsonin kanssa. Heille syntyi neljä poikaa: Valter, Allan, Bengt ja Filip.

Kauppa tunnetaan yleisesti nimellä Knallis. 26.5.1902 avattiin sivuliike Sundvikin Övergårdsin, ja 1930-luvulla oli sivuliikkeitä myös Östanässä ja Tappossa. Tavarat tulivat Turusta kaljaaseilla ja pienemmät erät höyrylaivoilla kuten esim. "Kimito", "von Konow", "Ahkera" tai "Kuggvik". Jo vuonna 1906 tavarat tilattiin puhelimitse. Knalliksen puhelinnumero

oli 2, numero 1 oli Kemiön keskuksen.

Kun C.H. Holmlundin kauppa meni konkurssiin 1910-luvulla, osti Karl Anton sen varaston. Ensimmäinen varsinainen kauppa rakennettiin vuonna 1912. Se purettiin laajennuksen yhteydessä 1984.

5.5.1917 Karl Anton osti osakenumeron 252 johtaja K.H.Lehtiseltä (toimitusjohtaja Keskon edeltäjässä v. 1906 perutetussa Maakauppiainen Oy:ssä).

Knalliksen täyttyessä 100 vuotta vuonna 1998, yritys oli ollut Keskon ja sen edeltäjän osakas 80 vuotta.

Allanista tuli johtaja vuonna

1934 Karl Antonin saatua halvauskohtauksen. Saman vuonna yritys osti vuokraamansa tontin. Vuonna 1938 rakennettiin niin kutsuttu uusi kauppa, joka edelleen on paikallaan. Se jaettiin kahteen eri osaan, joihin oli omat sisäänkäynnit. Bengt oli lihapuolen johtaja, ja Allan istui toimistossa.

Knalliksella oli oma leipomo vuosina 1935 - 1955. Vuonna 1939 avattiin kaupan yläkertaan kahvila, jonka toiminta lopetettiin 1950-luvun puolivälissä. 1930-luvulla valmistettiin myös limonadia.

Karl Antonin kuoleman jälkeen 13.3.1944 yritys rekisteröitiin osakeyhtiöksi. Pojista nuorin,

Filip, joka oli ammatiltaan opettaja, oli hallituksen puheenjohtaja, Allan toimitusjohtaja ja Bengtin vastasi lihapuolesta.

Vuonna 1952 saatiin lupa pystyttää bensantankki tien toiselle puolelle, missä nyt on kerrostalo. Vuonna 1963 kauppa muutettiin itsepalvelumyymäläksi. 1960-luvun alussa aloitettiin tavarankuljetukset kyltiin, mikä jatkuu vieläkin.

Allanin kuoleman jälkeen vuonna 1968 tuli Bengtistä johtaja. Bengtin tytär Tua aloitti toimitusjohtajana vuonna 1973. Isot 85-vuotisjuhlat pidettiin Vårdkasenilla 23.10.1982. Samana vuonna rakennettiin varasto kaupan taakse. Uudet

liiketilat kaupan alakerran peruskorjauksen ja 535 neliömetrin laajennuksen jälkeen vihittiin käyttöön lokakuussa 1984. Kaupan sisustus uusittiin vuonna 1996. Knalliksen 100-vuotisjuhla vietettiin 21.1.1997.

K.A.Eriksson on ollut tärkeä työnantaja Västanfjärdissä. Satakunta henkilöä on ollut töissä kaupassa ja monet ovat jääneet eläkkeelle pitkäaikaisesta työpaikastaan Knalliksessa. Karl Antonin elämäntyö "Knallis" jatkuu edelleen, 126 vuotta yrityksen perustamisen jälkeen, nyt toimitusjohtajana ja kauppiaina on Tuan tytär Åsa.

Hagalund kan vara rätt för just ditt evenemang

Hembygdens vänner i Västernorrland r.f. är en förening med anor så långt tillbaka i tiden som till slutet på 1920-talet då föreningen grundades med stor aktivitet av de många familjer som bodde runt vikarna i Sundvik och Bredvik.

Föreningshuset Hagalund byggdes 1936 och förvaltas av föreningen och används fortfarande aktivt för möten och evenemang. Hagalund kan också hyras av ortsbör, sommarboende och allmänheten för till exempel familje- och bröllopsfester, företags- och föreningsmöten och andra tillställningar där det finns behov av en större lokal.

Lokalen rymmer cirka 70 matgäster och som samlingslokal upp till 100 personer.

Ett nytt tak ger lokalen ett nytt fräscht utseende och med flera andra förbättringar kommer lokalen att ge bättre möjligheter till mera användning. Hagalunds sommarevenemang är följande:

- Allsång i Hagalund med Hangös Visans vänner torsdagen den 27 juni med start kl. 19. Detta är en allsång för alla intresserade!
- Gårdsloppis i Västernorrland. Hembygdens vänner i Västernorrland arrangerar och koordinerar loppisen med start fredagen den 12 juli kl. 14-18 och fortsättning på lördagen den 13 juli kl. 10-14. Man kan delta med loppis på egen gård eller genom att komma till Hagalund på adressen Bredviksvägen 213B och där hyra ett bord för 10 euro.

En karta kommer att göras och med hjälp av den görs marknadsföringen av gårdsloppisplatserna på sociala media

Anmälningar om deltagande görs senast den 5 juli till:

Gunnel Jensen, 040 428 2060, gunnel.jensen54@gmail.com

Max Anderson, 040 519 6512, max.g.andersson@gmail.com

FOTO: Christian Kvarnström

Hagalund har fått nytt tak och ser mer representabelt ut i dag. / Hagalund on saanut uuden ja edustavamman katon.

Hagalund lämpar sig för olika evenemang. / Hagalund sopii erilaisiin tapahtumiin.

FOTO: Christian Kvarnström

För visningar och mera information och uthyrning av lokalen, kontakta: **Gun Kvarnström**, 040 042 1340 eller **Christian Kvarnström**, 040 779 8362, hagalundlokalen@gmail.com (CK/HS)

Hagalund sopii juuri sinun tapahtumaasi

1920-luvun lopulla perustettiin kotiseudun ystävien yhdistys Västernorrlandissa (Hembygdens vänner i Västernorrland). Perustajina olivat Sundvikin ja Bredvikin lahtien maisemissa asuvat perheet. Yhdistyksen talo Hagalund rakennettiin 1936. Se on

edelleen ahkerassa kokous- ja tapahtumakäytössä.

Hagalund on vuokrattavissa niin vakituksille kuin kesäasukkaille esimerkiksi perhe- ja hääjuhille, yritys- ja yhdistystapaamisille sekä muille tapahtumille, joille

tilaa tarvitaan. Hagalundiin mahtuu noin 70 ruokailijaa ja kokousväkeä jopa 100 henkeä.

Uusi katto raikasti rakennuksen ulkonäköä ja suunnitteilla on muitakin korjauksia, jotka kasvattavat tilan käyttömahdollisuuksia.

Hagalundin kesässä tapahtuu:

- Yhteislaulu 27.6. klo 19 alkaen. Tervetuloa mukaan laulamaan!
- Pihakirppis Västernorrlandissa. 12.7. klo 14-18 ja 13.7. klo 10-14

 Pihakirppistä voi toki pitää omalla pihallaankin. Hagalundissa voi vuokrata pöydän 10 eurolla. Ilmoittaudu mukaan 5.7. mennessä:

- **Gunnel Jensen**, 040 428 2060, gunnel.jensen54@gmail.com
- **Max Andersson**, 040 519 6512, max.g.andersson@gmail.com

Lisätietoja Hagalundista: **Gun Kvarnström**, 040 042 1340 tai **Christian Kvarnström**, 040 779 8362, hagalundlokalen@gmail.com

Kimitoöns Musikfestspel i Västernorrland

Västernorrlands dubbelkonsert "Från kyrka till kyrka", som redan har befäst sin plats på Kimitoöns Musikfestivals repertoar, hålls fredagen den 12 juli.

Första delen inleds i Västernorrlands nya kyrka kl. 20.30. På programmet står **Arthur Footes** Night Piece, i senromantisk stil, och **Bedřich Smetanas** första stråkkvartett, med anledning av Bedřich Smetanas 200-årsjubileum. På vissa ställen innehåller stycket dramatiska ögonblick ur kompositörens liv, och stycket är även känt under sitt tilläggsnamn "Från mitt liv".

Efter pausen förflyttar vi oss

till gamla kyrkan, ledda av fackelbärare i folkdräkt.

I den skymningsfyllda träkyrkans akustiskt känsliga atmosfär får man höra verk av **Heitor Villa-Lobos**, **Frank Bridge**, **Carl Ph. Emanuel Bach** och **Marin Marais**.

Det är möjligt att köpa biljett separat till endera konsert. Hela programmet samt introduktioner om artister och konsertlokaler med adresser finns på hemsidan kimitoomusicfestival.fi. (MK/BS)

FOTO: Kimitoöns Musikfestspel

Kemiönsaaren Musiikkijuhlat Västernorrlandissa

Kemiönsaaren Musiikkijuhlien ohjelmistossa paikansa vakiinnuttanut Västernorrlandin "Kirkosta kirkkoon"-kaksoiskonsertti pidetään perjantaina 12.7.

Ensimmäinen puoli alkaa Västernorrlandin uudessa kirkossa klo 20.30. Ohjelmassa on tyyliltään myöhäisromanttinen **Arthur Footes** Night Piece ja **Bedřich Smetanas**

200-vuotisjuhluvuoden merkeissä hänen ensimmäinen jousikvartettonsa. Teoksessa kuuluu paikoin dramaattisia hetkiä säveltäjän elämäntapaaleelta, ja teos tunnetaan

lisanimellä "Elämästäni". Väliajan jälkeen siirrytään kansallispukuisten soihdunkantajien johdolla vanhaan kirkkoon. Hämyisän ja akustiikaltaan herkin puukirkon

tunnelmassa kuullaan **Heitor Villa-Lobosin**, **Frank Bridgen**, **Carl Ph. Emanuel Bachin** ja **Marin Maraisin** teokset. Molempiin kirkkoihin on

mahdollista ostaa myös erikseen lippu. Koko ohjelma sekä esittelyt taiteilijoista ja konserttipaikoista osoitteineen löytyvät verkkosivuilta kimitoomusicfestival.fi.

Det här är MUME 2024 Tällainen on MUME 2024

Klangbad / Sointukylpy

Klangbad är avslappning för grupper. Ljudskälens och gongens harmoniska ljud och vibrationer får dig att gå mellan sömn och vaken. Det rör ömt din kropp, dina känslor och dina tankar. Du behöver inte göra någonting, du får bara vara och njuta.

- Ljudskälens klang rör vår innersta och får själen att gunga. Dess ljud befriar spänningar, aktiverar självhelandet och befriar energi för kreativitet, säger Peter Hess på Suomen Peter Hess Akatemia. Ta med dig liggunderlag, filt och en dyna! Teija Hoikkala välkomnar dig varmt att komma med och slappna av på ljudskälarnas vågor. Mera info/Lisätietoa: www.valonkeveys.fi

Sointukylpy on rentoutus ryhmälle. Äänimaljojen ja gongin harmoniset äänet ja värähtelyt voivat saattaa sinut unen ja valvetilan rajamaille, hellästi koskettaen kehoasi, tunteitasi sekä ajatuskiasia. Olet vain tekemättä mitään ja antaa maljojen soinnin ja värähtelyjen hellää kehoasi

Mild kundalinjoga Lempeä kundaliinijooga

Kundalinjoga siktar på övergripande välmående som stärker kroppen, sinnen och själen. Under timmen gör vi milda rörelser, koncentrerar oss på medveten andning och mantran, på meditation och på avslappning. Sessionen passar för alla som vill uppnå balans och stilla sitt sinne och sin kropp.

Kundaliinijooga tähtää kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin vahvistaen kehon, mielen ja sielun yhteyttä. Tunni aikana liikutamme kehoa lempeästi itseä kuunnellen, keskitymme tietoiseen hengitykseen ja mantrihin, meditoimme ja rentoudumme. Tunti sopii kaikille,

Ljud- och kroppsmeditation Ääni- ja kehomeditaatio

I en ljud- och kroppsmeditation övar man medvetandenärvaro med hjälp av rörelse, andning och den egna rösten. Förutom ljud-kroppsövningar alstrar man också ljud genom att trumma.

De helande röst- och trumövningarna aktiverar det vilande nervsystemet och vagusnerven, vilket möjliggör en djupare återställelse och upplevelse av närvaro.

Äänikeho-meditaatioissa harjoitetaan tietoista läsnäoloa liikkeen, hengityksen ja oman äänen avulla. Äänikeho-harjoitteiden lisäksi ääntä

Mindful pilates

Mindful pilates består av mjuka rörelser som passar också nybörjare. Rörelserna utförs i lugn takt och de stöder kroppens rörlighet och välmående.

Midful pilates sisältää lempeitä pilatesharjoituksia, jotka sopivat myös sinulle, jos et ole aiemmin harrastanut pilatista. Liikkeet tehdään rauhassa, kehon liikkuvuutta ja aistimista vahvistaen.

Hemma i egen kropp med ackompanjemang av violini Kotona kehossa -lempeää liikettä viulusäestyksellä

Hemma i egen kropp med violiniackompanjemang erbjuder en atmosfär av avkoppling och öppna sinnen. Du kan med medkänsla och acceptera förä din uppmärksamhet till vad du känner i kroppen. Du kan lyssna inåt: Vad berättar din kropp just nu om dina behov? Hur

Foto: Marjatta Karikoski

Teija Hoikkala

ja mieltäsi. - Äänimaljan sointi koskettaa sisintämme, saaden sielumme keinumaa. Sen ääni vapauttaa jännitykset, aktivoi itseparannuksen voiman ja vapauttaa luovuuden energian, sanoo Peter Hess, Suomen Peter Hess Akatemiasta.

Ota mukaasi jumppa-alusta, peite ja tyyny! Rentoutuksen aikana makaa jumppamatolla peitteen alla omissa "pesässä". Sointukylpy kestää noin tunnin, joka koostuu alustuksesta, äänimaljojen ja gongin soitosta, hiljaisuudesta sekä paluusta tähän hetkeen. Teija Hoikkala toivottaa sinut mukaan rentoutumaan äänimaljojen aalloille!

Foto: Marjatta Karikoski

Maria Karikoski

jotka kaipaavat kehon ja mielen tasapainottamista sekä rauhoittumista.

Foto: Saku Soukka

Demian Seesjärvi

tetään myös rummuttamalla. Hoitava ääni- ja rumputyökentely aktivoi lepohermostoa ja vagushermaa, jonka myötä syvempi palautuminen ja läsnäolon kokemus mahdollistuvat.

Foto: Marjatta Karikoski

Susanna Tromp ja Riitta Saarikko

vill du röra dig utan ansträngning? Du kan bara känna samhörighet med naturen och hela universum runt dig, vara hemma i din egen kropp, stanna i stunden och njuta av din närvaro. Riitta Saarikko har arbetat sedan 1990-talet med kroppen och välmående. Hon har utvecklat Hemma i egen kropp -coaching programmet med sin kollega.

MUME 2024

Arrangör / Järjestäjä:
Västernorrlands byaråd / kylätoimikunta

Musik och meditation på Kalkholmen Musiikki ja meditaatio Kalkholmenilla

På lördag och söndag den 27-28 juli hålls evenemanget MUME - musik och meditation i den unika kulturmiljön vid havet på Kalkholmen. MUME handlar om närvaro och lyssnande till jaget med hjälp av erfarna instruktörer.

Lauantaina ja sunnuntaina 27.-28.7. järjestetään Kalkholmenin ainutlaatuisessa kulttuuriympäristössä meren rannalla tapahtuma MUME - musiikki ja meditaatio. MUME on läsnäoloa ja itsensä kuuntelemista kokeneiden ohjaajien opastuksella.

Program / ohjelma

Lö/La 10-11.15	Ljudbad/Sointukylpy Teija Hoikkala Peter Hess - klangskälsskötare / -äänimaljajohtaja	10 €
11.30-12.45	Mild kundalinjoga/Lempeä kundaliinijooga Maria Karikoski - Kundalinjogalärare, energiskötare, "Närvaro i naturen"-ledare / Kundaliinijogaopettaja, energihoitaja, Luonnossa läsnä -ohjaaja	10 €
15.00-16.30	Ljud- och kroppsmeditation/Ääni- ja kehomeditaatio Demian Seesjärvi	10 €
Sö/Su 10.00-11.00	Mindful Pilates Pilates- och/ja Kotona kehossa-lärare/-kouluttaja, Riitta Saarikko	10 €
11.15-12.15	Hemma i egen kropp med ackompanjemang av violini/ Kotona kehossa - lempeää liikettä viulusäestyksellä Riitta Saarikko Ackompanjemang / säestys: Susanna Tromp, violini / viulu	10 €
kl 12.30-13.30	Taiji Taijilärare / taijiopettaja Anne Lamminpää	10 €

Plats / paikka

Kalkholmens scen - Kalkholmenin näyttämö
Kalkholmsvägen / Kalkholmenintie 34, 25830 Västernorrland

Info: Marjatta Karikoski 050-5708746 och/ja Riitta Saarikko 050-367 6891

Tämä liikuntamuoto tarjoaa tilan aistien avaamiselle. Voit hellittää suorittamisesta ja palauttaa huomiota myötätuntoisesti ja sallivasti oman kehosi tuntemuksiin. Kuulostella, mitä kaipaisit juuri nyt? Kuulostella, miltä tuntuu vain antaa liikkeen tapahtua, ehkäpä tuntee yhteyttä ympäröivään luontoon – olla osa maailmankaikkeuden isoa kokonaisuutta. Läsnä, omassa kehossasi – ihmetellen ja nauttien kehollisuudestasi.

Riitta Saarikko on työskennellyt 1990-luvulta alkaen kehoitietoisuuden ja sen vahvistamisen parissa. Hän on Kotona kehossa -valmentaja-koulutuksen toinen kehittäjä.

Susanna Tromp spelar violini i Kammarorkestern Bravura i Riihimäki. Susanna Tromp soittaa viulua Riihimäkeläisessä Kammariorkesteri Bravurassa.

Taiji

Taiji är en övning i energi i en avstannad rörelse. Det är ingen självförsvars- eller kamppos, utan ett sätt att ta hand om den egna inre styrkan. Liknande naturliga metoder har använts i tusentals år. Taiji ger leder, senor och ryggrad terapi. Varje träningspass börjar med fysisk uppvärmning. Passet kan också innehålla andningsövningar och slutar med avslappning. Som lärare fungerar Anne Lamminpää.

Taiji on energiaharjoitus, pysähtymistä liikkeenä. Se ei ole itsepuolustus- tai taistelulaji, vaan omista sisäisistä voimista huolehtimista. Samoja luonnollisia menetelmiä on harjoitettu jo tuhansia vuosia. Taiji hoitaa niveliä, jänteitä ja selkäranka. Jokainen harjoituskerta aloitetaan fyysisellä lämmittelyllä. Tunti voi sisältää myös hengitysharjoituksia ja päättyy rentoutukseen. Opettajana toimii Anne Lamminpää.

Foto: Riikka Lamminpää

Anne Lamminpää, Susanna Valkama ja Anne Suomi

Västernorrlands händelsekalender sommaren 2024

Tapahumakalenteri kesä 2024

Bibliotekets öppettider ti 10–16 och to 13–19 samt lö 10–14 som självbetjäning.
Kirjaston aukioloajat ovat ti 10–16 ja to 13–19. La 10–14 itsepalvelu.

Lammalaboden, Café Anna och utställning.
Lammalapuoti, Kahvila Anna sekä näyttely.

Knalliscafé flyttar under sommaren till Cafe Anna och börjar kl. 14.00 på onsdagar.
Knalliksen kahvila muuttaa kesän ajaksi Cafe Annaan ja alkaa klo 14.00 keskiviikkoisin.

Sommarpilates på tisdagar på Kalkholmens estrad. Fråga mera: 050 367 6891
Kesäpilates tiistaisin Kalkholmenin näyttämöllä. Kysy lisää: 050 367 6891

Juni – Kesäkuu

Lö/La 8.6 kl(o) 10–12	Öppning av Misskärr – Sirnäs kulturstig (Helga Rajala) Misskärr – Sirnäsins kulttuuripolun avajaiset
Lö/La 8.6 kl(o) 10–14	Info om Citynomadi vid Knallis (Marko Lönnqvist & Helga Rajala)
Lö/La 8.6 kl(o) 12–16	Hantverkarrunda. Hantverkare i Västernorrland visar sina arbetslokaler och alster (Annika Baarman-Sundblom)
Lö/La 8.6	Haitari-iltamat Kansakoulussa, Brännboda
Sö/Su 9.6 kl(o) 9–20	EU-valet i Vårdkasen – EU-vaalit Vårdkasenissa
Sö/Su 9.6 kl(o) 13	Konfirmation i kyrkan
Lö/La 15.6	Pihapelipäivä Kansakoulussa, Brännboda
Sö/Su 16.6	Traktorkavalkad Kansakoulu
Sö/Su 16.6 klo 12–16	Lapsille yleisökuljetuksia Kansakoulu
Fr/Pe 21.6 kl(o) 13	Midsommartåg från Knallis till Vårdkasen Juhannuskulkue Knalliksen edestä Vårdkasenille
Fr/Pe 21.6 kl(o) 13.30	Midsommarstång och midsommarlotteri vid Vårdkasen Juhannussalon pystytys ja arpajaiset Vårdkasenilla Västernorrlands UF. Info: Frida Söderström, 040 570 4592
Lö/La 22.6 kl(o) 10.00	Midsommandagens gudstjänst i gamla kyrka. Kom gärna klädd i folkdräkt! Juhannuspäivän jumalanpalvelus vanhassa kirkossa. Pukeudu mielellään kansallispukuun!
Ti 25.6 kl(o) 19	VUF-bingo i Vårdkasen 25.6, 2.7, 9.7, 16.7, 23.7, 30.7 och 6.8
To 27.6 kl(o) 18	Allsång i Hagalund / Hembygdens vänner
Lö/La 29.6 kl(o) 13	Byrådets bordsfest med mat och musik på Kalkholmen
Lö/La 29.6 kl(o) 17	Honky Tonk Heartbreakers på Terrassn

Juli – Heinäkuu

Må/Ma 24.6–To 4.7	Simskola i Grägnäs – Uimakoulu Grägnäsissä www.folkhalsan.fi
On/Ke 3.7 kl(o) 18	Vildrosornas natt på Kalkholmen Villiruusujen yö Kalkholmenilla
To 4.7 kl(o) 18	Sommarandakt på gravgården – Hartaushetki hautausmaalla
To 4.7 kl(o) 19	Allmän guidning på svenska och finska i gamla kyrkan Yleinen opastus sekä suomeksi että ruotsiksi vanhassa kirkossa. Info: Marjatta Grenman, 040 838 0912
Lö/La 6.7	Blue Elefant på Terrassn
On/Ke 10.7 kl(o) 14	Avtäckning av minnesplakett över minnesvärd person. Samling vid Knallis. Muistolaatan paljastaminen kyläyhdistyksen valitsemalle Muistamisen arvoiselle henkilölle. Kokoontuminen Knalliksella.
To 11.7 kl(o) 18	Sommarandakt på gravgården – Hartaushetki hautausmaalla
Fr/Pe 12.7 kl(o) 20.30	Från kyrka till kyrka – Kirkosta kirkkoon Info: www.kimitomusicfestival.fi
Fr/Pe 12.7 kl(o) 14–18	Gårdsloppis i Västernorrland – PihakirppisVästernorrlandissa
Lö/La 13.7 kl(o) 10–14	Gårdsloppis i Västernorrland – PihakirppisVästernorrlandissa
Sö/Su 14.7 kl(o) 10	Högmässa i gamla kyrkan – Messu vanhassa kirkossa
To 18.7 kl(o) 18	Sommarandakt på gravgården – Hartaushetki hautausmaalla
Lö/La 20.7	Partybandet KEJ på Terrassn – Bilebändi KEJ Terrassilla
To 25.7 kl(o) 18.00	Sommarandakt på gravgården – Hartaushetki hautausmaalla
Lö/La 27.7 kl(o) 18.00	Konserten "I Lasses kölvatten" – "Lassen vanavedessä" I nya kyrkan i samarbete med Svenska kulturfonden och Konstsfundat.
Sö/Su 28.7 kl(o) 15	Skärigudstjänst på Majholmen Saaristojumalanpalvelus Majholmenilla Västernorrlands kapellförsamling / Kappeliseurakunta Västernorrlands båtklubb / Info: Kim Björkstrand, 040 414 2751
MUME	
Lö/La 27.7–Sö/Su 28.7	Musik och meditation – Musiikki ja meditaatio Kalkholmens scen – Kalkholmenin näyttämö Info: Marjatta Karikoski 050 570 8746 och Riitta Saarikko 050 367 6891

Augusti / Elokuu

To 1.8 kl(o) 18	Lillholmen-stipendiaten Anna-Karin Grönroos i biblioteket Lillholmen-stipendiaatti Anna-Karin Grönroos kirjastossa
Sö/Su 11.8 kl(o) 10	Högmässa i gamla kyrkan – Messu vanhassa kirkossa
To 15.8 kl(o) 18	Allsång i Hagalund – Västernorrlands kapellförsamling Yhteislaulua Hagalundissa – Västernorrlandin kappeliseurakunta
Sö/Su 25.8 kl(o) 10.00	Gudstjänst i gamla kyrkan – Jumalanpalvelus vanhassa kirkossa
Lö/La 31.8	Forneldarnas natt på Kalkholmen. Elden tänds kl(o) 21.30 Muinaistulien yö Kalkholmenilla. Tulet sytytetään kl(o) 21.30

September / Syyskuu

Sö/Su 8.9 kl(o) 10	Högmässa i nya kyrkan – Messu uudessa kirkossa
Sö/Su 15.9 kl(o) 10	Gudstjänst i nya kyrkan – Jumalanpalvelus uudessa kirkossa4

GÅRDSLOPPIS / PIHAKIRPPIS 2024

Gårdsloppis runt om i Västernorrland / Pihakirppiskierros Västernorrlandissa

Fredagen / perjantaina 12.7. kl(o) 14 – 18
Lördagen / lauantaina 13.7. kl(o) 10 – 14

För mera info och deltagande kontakta / lisätiedot:
Gunnel Jensen 040 728 2060 **Max Andersson 040 519 6512**
gunnel.jensen54@gmail.com **max.g.andersson@gmail.com**

Kimitoöns församling sommaren 2024

Församlingskansliet och gravkontoret
i Dragsfjärd
Adress Kapellbacksvägen 6, 25870 Dragsfjärd
Vi betjänar måndag – torsdag kl. 10 – 13.
Tfn 02-425990 / e-post: kimitoon@evl.fi
Församlingspastor Julia Lundsten är anträffbar
enl. överenskommelse per tel. 0440 425922
Alla kyrkor öppna alla dagar
kl. 10-16 (15.6-15.8)

Kemiönsaaren seurakunta kesä 2024

Seurakunta- ja hautaustoimisto
Dragsfjärdissa
Osoite Kappelimäentie 6, 25870 Dragsfjärd
Palvelimme ma – to klo 10 – 13.
Puh. 02-425990 / sähköp.: kimitoon@evl.fi
Seurakuntapastori Julia Lundsten on tavoitettavissa sopimuksen mukaan, 0440 425922
Kaikki kirkot avoimena päivittäin
klo 10-16 (15.6.-15.8.)

DIREKTFÖRSÄLJNING – SUORAMYNTIPAIKAT

BLOMMOR – KUKKIA

Charlottas trädgård / Charlottan puutarha, Sundviksvägen / Sundvikintie 501

BLOMMOR, KRYDDVÄXTER, SÄSONGSRÖNSAKER KUKKIA, MAUSTEKASVEJA, SESONKIVIHANNEKSIA

Blombutik & Trädgård Järvinen / Kukkakauppa & Puutarha Järvinen
Björkbodavägen, Björkbodantie 271

JORDGUBBAR, POTATIS mm. / MANSIKOITA, PERUNAA ym.

Lammalaboden (i samma hus med Café Anna)
Lammalapuoti (samassa talossa Café Annan kanssa)
Lammalavägen, Lammalantie 105

JORDGUBBAR, POTATIS mm. / MANSIKOITA, PERUNAA ym.

Östanåboden – Östanåpuoti, Västernorrlandsvägen 630, Västernorrlandintie 630

